

erat ratio vel autoritas manifesta. Quicquid enim loq̄ mur disputantes vel etiam predicantes. hoc sana fide tenendum est q̄ dñs vicario suo plenitudinem potestatis contulit. et tantam recepit potestatem quantum de be. car. bo. mini puro dari. et hoc ad edificationem corporis sui. quod est ecclesia. vnde super hoc non iudicare. sed gratias plurimas deo debemus agere.

Questio. vij. m

Quarta valuerint hōi bmo i indulgētia sūt. Et q̄ valeant em̄ q̄tū pdicant videt q̄ dicit Job. xij. Nō indiget deus nostro mēdatio. q̄ v̄r q̄ summus pontifex suis lris mēdare nō debeat. Si ergo v̄r dicit. tantā tribuit indulgētia quantā etiam suis lris litteris promittit.

Item qui promittit aliquantam summam pecunie tenetur et si est in soluendo. Sed summus pontifex et alij qui dant indulgēntias promittunt aliquam partē penitentie relaxare. ergo si potest soluere tenetur. Quis autē possit videri per illud qd dicit. Coz. ij. Si qd donauit in p̄sona xpi. glo. ac si christus donasset. sed xpus potuit totum condonare. ergo rē. Item aliquis episcopus potest aliquantam indulgēntiam facere. esto q̄ rē. vel. xl. dicit. sed sūm⁹ pontifex plus pot̄ q̄ oēs episcopi plenitudinē habet p̄ctis sup̄ oēs. q̄ plus pot̄ dare q̄ omnes. ergo videtur q̄ totum possit condonare. ergo si totum. et per consequens quantalibet partem.

Item summus pontifex potest facere indulgēntiam generalem vnius diei. ergo centum milibus potest dare vnum diem. ita q̄ quilibet vnum. ergo pari ratione vni potest dare quod diuisim dar omnibus. ergo totū condonare. ergo tantum valent indulgēntie quantum sonant littere pontificales. Contra. Si tantum valent indulgēntie quantum dicitur. ergo cum multe et large indulgēntie fuerint. et merita sint adeo pauca nunc q̄ vix potest homo sibi sufficere. videtur q̄ tā tot⁹ thesaur⁹ ecclesie a lōgo tpe defecisset. et ita nulla indulgēntia nunc valeret. Item si tantum valēt quantū dicit sed in aliquibus indulgēntijs pro adiutorio sacro fabri ec ecclesie vel consimili. indulgēntie partis tertie p̄ntie promittuntur. ergo si datur primo vnius denarius. et secundo secundus. et tertio tertius v̄r q̄ ille qui mille peccata commisit. pro tribus obolis vel denarijs sit liberatus. quod non tantum falsū sed etiā irrisione dignum iudicat omnis anima recta. Item si tantū valent q̄ntum dicit. ergo si peccatori qui debet nouem annos remittuntur anni tres. Similiter illi qui debet. xxx. remittitur tertia pars. et ita decennium. videtur q̄ reponeret cōmodū de malicijs suis. Item si tantū valēt quātū dicit. ergo ille qui habitat iuxta ecclesiam in qua est indulgēntia vnius anni. dū visitat ecclesiam. tantū h̄z quantū ille qui longe distat p̄ duas dienas. et diues offerens vnius obolū tantū h̄z quantū vna paupercula. Sed hec omnia sunt abusiones. ergo nō tantū valent indulgēntie q̄tū ecclesia predicat. R. dñm q̄ cōter. fm̄ doctores ad hoc q̄ indulgēntie vel relaxationes aliquid valeant et

igitur duplex conditio ex parte donantis. et duplex ex parte recipientis. Ex parte dantis requiritur potentia. requirit etiā honesta et rōnabilis eā. Nō em̄ credenda esset indulgēntia alicuius valoris si quis daret eā cum tibus videre torneamenta. Ex parte recipientis duplex. scz confessio cum vera contritione. et fides cum vera deuotione. v̄r vere de peccis sit penitens. et vere cōfidens q̄ pastoris indulgēntia sibi valeat. His p̄suppositis dixerunt aliqui huiusmodi indulgēntias aliquid valere. sed nūq̄m tantū q̄ntū promittit. sed aliquid valēt modicus fm̄ q̄ meretur fides et deuotio. Predicat tamen hoc ecclesia. vt filios suos bona quadā deceptōne ad bonum alliciat. sicut mulier filio pomū promittit qd postea non donat. Sed istud ecclesie ē terrogare. dicendo eā sub specie quadā mēdare. et opa inania et puerilia etiosa esse q̄ facit. qd abhorret mēs recta. Alij dixerūt q̄ simpliciter tantum valēt q̄ntū promittit. q̄ nō considerat h̄m̄ p̄rio. scz ecclesie largitas. et equa ē h̄c dditio q̄cunq̄ sit ille qd se dispōnat. Tū sicut diues mittens ad tabernā tantū habet de vino q̄tū habet verula paupercula si par p̄ctū mittat. sic in ecclesiastica volū. intelligi indulgēntia. S̄ ista p̄s̄sio videt adhuc nimis magnū for̄ facere de indulgēntijs. ac p̄ hoc pot̄ facit ad vilificationē iparū qd ad laudem. Tercij dixerūt. q̄ ad hoc q̄ valeat iste indulgēntie tantū q̄ntū promittit. necessario requiritur existimatio iusta. Iustā autē existimatiōne vocauerūt q̄ libere tantū elemosine facit. p̄ ecclesie subleuatiōne q̄tū veller dare ad h̄ remitteretur tertia pars p̄ntie sue. sine q̄ntum deberet velle dare. Sed certe si ita esset. nulla esset i mōdo relaxatiō sed solā cōmutatio si q̄s inspiciat. Possūm⁹ igit̄ dicere q̄ q̄ritas indulgēntie arēdit respectu pene fm̄ q̄ h̄z rationē p̄tū vel debiti soluēdi. nō a ratione arēdit v̄ purgationis scilicet peccati. quā necesse est amoueri p̄ peccatam penā. v̄puta p̄ contritiōne. vel alicuius pene p̄pensionem. De carē quāritas mensuratur fm̄ rectum iudicium sui pontificis. vel eius qui indulgēntias facit. Ille autē qui dat indulgēntias eū eas tribuit. cōsiderat causam p̄ qua reputat eū dignū tāta grā. et fm̄ q̄ plus vel minus accedit h̄m̄ ad illā causā. plus v̄ minus p̄cipit de indulgēntia. Et v̄bi grā. statōnes rome in stitute sūt vbi sunt indulgēntie determinare. hoc in stituerūt sancti p̄res p̄pter p̄grinos q̄ ventebāt de locis remotis. nec existimauerūt dignū esse tanta grā eū qui est natus iuxta ecclesiam. sicut eum q̄ p̄ longā venit v̄iam. vnde nec tantā recipit indulgēntiam sed aliquid. Concedo igit̄ q̄ indulgēntie q̄ntum ē ex parte dantis tantum valent q̄ntum promittunt. sicut ostendunt p̄meratōnes. Concedo nihilomin⁹ q̄ cuiuslibet valēt tantū. nec eā litter omnibus. sed scdm̄ existimatiōnem eius quas habuit vel habere debuit qui indulgēntiam fecit. quā non oportuit exprimere. q̄ omnes fideles debent illud i coz̄te p̄supponere q̄ dona et miseratōes sancti spūs donent eū eā libramie. nec h̄z aliquid ab his reeraber. q̄ sp̄ pl⁹ valēt si h̄s sit i charitate q̄ valeat obsequijs v̄ aliō aliquid p̄ q̄ indulgēntia p̄cedit vel donat. Ex h̄ patet oia obiecta

80

Distinctio. xxx. de p̄fessione sacrali q̄tū ad oportunitatē tempis respectu p̄ntie venialium.

Delet etiā queri. v̄r p̄ h̄c vitā. rē. Sup̄ egit maḡ de t̄pis oportunitatē q̄tū ad remissionē mortalium. hic secundo agit de oportunitate q̄tū ad remissionem venialium. Et habet hec pars duas. In prima procedit ad veritates ostēdendā. In secūda se excercet ad veritatē defendēdā. ibi. Dic obijci potest si per

lignū. fenū. rē. Prima ps h̄z duas. In p̄ma ostēdit a q̄b homo purget in purgatorio. scz. v̄rum a pena an etiā a culpa. ostendens q̄ a culpa. In secūda agit de diuinitate purgationis. ibi. In illo autē igne purgatorio rē. Similiter secūda ps in qua veritatē ostēdit a defen dit h̄z duas. In p̄ma enī dissoluit q̄ndā s̄p̄histicā rationē. In secūda v̄o excludit q̄ndā apparentē solutionem ibi. Sed forte dices illud accipiendū esse. rē.

1a **D**ellis etiā q̄ edī. lig. fenū. ⁊ stipu. ⁊c. Ut p̄ h̄ itellī gere venialia. S; 3 Esa. v. Ne q̄ iūgūta domū ad do mī ⁊c. glo. hīero. Heretici dogmata dogmantib; iūgūte ⁊ q̄ supra fūdamētū debuerūt edificare auz. argētū. ⁊ la pides p̄ciosos. ecōtra edificāt lignū. fenū. ⁊ stipulā. sed

DI XXI

Alba. xij.

Aug. i. li. nialib; necchie de ciui. xxi.

Sūdit q̄ hō purgāt in purgatorio a culpa. a **D**icit etiā am q̄i vix post hanc vitā aliq̄ pctā remittat. Aliq̄ post hanc vitā remittat xps oīdit i euāgē. vbi ait. Qui peccauerit in spūsc̄tū n̄ mittet ei neq; i b̄ seculo neq; i futuro. ex q̄ dat̄ intelligi sic sc̄i docto. tradūt. q̄ q̄dā pctā i futuro dimitte tur. Quedā ei culpe in b̄ seculo relazant. q̄dā x̄o pue etiā in futuro q̄ q̄dē p̄ morte q̄uat. s; dimitte si digni s̄. si b̄oīs acrb; i hac vitā meruerit vt dimitte tur eis. De illis ē q̄ edificāt lignū. fenū. stipulā. dicit aug. q̄ ignem tribulatiōis trāsitione inuenient cremabilia edificia q̄ secū porta uerūt crematē. Ait em̄ sic. Post illius sane corpis mortē. donec de igne purgatorio veniat ad diē dānatōis vel remuneratiōis si h̄ ipis ieruallo spūs defūcto rū q̄ edificauerūt lignū. fenum stipulā h̄mōi ignem dicant p̄peti. que alij nō senti. it. q̄ h̄mōi edificia portauerūt. vt inueniāt ignē trāsito. iē tribulatiōis venia lia crematē. si redarguo. q; for sitan vep̄ ē. S; q; d; saluus erit

secūdo mō dicit stipula. ⁊ tertio mō dī fenum. qd̄ tenet mediū inter vtrūq; extremū. b̄ Unde nō frustra il la tria distīnit apls. li. fe. ⁊c. Unde male dicere. q; sup fidem nihil edificat nisi bonū. q̄ nullū pctm̄. sed venia lia sūt pctm̄. q̄ nullo mō supedificant. Itē nihil cōburit qd̄ ē de spūali edificio. sed lig. ⁊ fe. ⁊ sti. supedificat. q̄ n̄ cremat. R. d. q; li. fe. sti. supedificari dicūt dupl; s; q; dupl; possum; exponere. Pōt em̄ p lignū intelligi op̄ bonū. cui tamē ē annexū aliq̄ veniale pctm̄. sicut p; in mult; acrb; ⁊ tale op̄ et alio h; q; sit d̄ edificio. et alio h; q; sit cremabile. Nā supedificat ea rōe q̄ bonū ē p̄p̄ p̄ncipalē intētiōē. s; cremat ea rōe q̄ h; amorē terrenis ānciū. ⁊ vix cōtingit nisi in p̄fectis qn̄ i bonis opib; ca/ dat aliqd̄ a latere rep̄hēnsibile. Aliter pōt exponi vt p li. fe. et sti. recte intelligāt venialia. ⁊ ita dicūt supedifica ri. nō vt sint de edificio. s; qm̄ fundamētū edificij nō sub uertūt. sed simul stāt cū illo. nō sic in mortalib; peccatib

⁊ p̄ tanto dicitur supedificari. tñ n̄bliominus crema/ banf. **Q**ui vero supedificat aurū. argenti. la. p̄. ⁊ de vtroq; igne secu. sūt. videt male dicere. q; in auro in telligitur contemplatio dei in argento dilectio primi. in lapidibus p̄ciosis bona opera. Sed oēs iusti hoc su/

q̄si p̄ ignē. cōtēnēt ille ignis. gra uio: tñ erit ignis ille. q̄ q̄cqd̄ p̄t hō pati in hac vitā. h̄ic apte in sinuat q̄ illi q̄ edificat lignū. fe nū. stipulā. q̄dā cremabilia edi ficia. i. venialia pctā secū portāt q̄ in igne emēdatorio cremant vñ constat q̄dā venialia pctā p̄ hanc vitā deieri.

De diuturnitate purgatio nis. In illo aut̄ igne purgatorio alij tardi. alij citius purgāt. s; m q̄ ista p̄cūtia magis vel minus amauerūt. Ut aug. Post hanc vitā incredibile nō ē nōnullos si deles p̄gnē q̄dā purgatoriu; quāto magis min⁹ ve bona p̄cūtia dilexerūt tāto tardi⁹ citi⁹ ⁊ saluari. Nā si frustra illa tria h̄ distīxit apls lignū. fenū. stipulā q̄ illi edificat. q̄ ⁊ si aliena nō rapit. rebus tñ iustitiam p̄cessis aliq̄ dilectōe inherēt. q̄ in suos modos vt diu. vt lignum. vel min⁹ vt fenū. vel minimū vt sti pulā. ignē sustinebūt. Qui x̄o supedificat aurū. argētū. lapidē p̄ciosū. de vtroq; igne securi sūt n̄ solū de illo etno q̄ cruciatur ē ipios ieternū. s; etiā d̄ illo emē datorio q̄ purgabunt quidam saluandi.

uis non potest peccata aliqua q̄tum ad acrum vitare. vtputa que ex surreptione vel ignorantia oriuntur. so lis ergo perfectis comperit superedificatio auri ⁊c. et hi securi sunt. Quod queritur de distinctione istorum. dicendum q̄ est loqui de ordinatione mentis quantum ad partem superiorem. ⁊ sic intelligitur contemplatio dei. et quoniam hic dicit eminens in anima. recte intel ligitur per aurum. Quantum vero ad partem inferiorē ordinatur dupliciter. Aut prout dirigit volunta tem in se. et sic est dilectio proximi. Aut prout volūta rem dirigit in opere. ⁊ sic est bona operatio. Et dilectō proximi comparatur ad bonam operationem. sicut ar gentum ad lapides preciosos. Pro eo q̄ sicut argentus substernitur lapidibus preciosis. et per illos ornatur. sic dilectio per bonos effectus. Et nota q̄ in contem platione dei clauditur dilectio. Et sic patet responsio ad obiecta.

peredificat. et/ go nullus iust⁹ trāsibit p̄ ignem purgatoriu. Si dicas q̄ intell; gitur cū p̄sīde Lōtra Ecēs. vij nō est q̄ faciat bo nū ⁊ nō peccet. ergo nullus p̄t se becl; supedifi car. Itē querit d̄ sufficiētia bonū rtiū. ⁊ quō diti⁹ guant. Videtur enim q̄ aurum p̄nūus deberet attribui dilectōi q̄ contemplatiōi. Aug. i. q; dilectō ē p̄cio sissima. R. d. q; supedificatio cōtēplatiōis. di lectiōis. ⁊ bone actiōis. intell; ḡtur per edifica dīficare li tīdem auri et ar gnū. remi genti ⁊ lapidū stipulam. cū p̄sīde. ita q̄ alta nō supedifi cent. Tūcaures dicuntur venia lia supedificari. nō qn̄ cōmittūt. sed quādo in v sum ⁊ in habitū Aug. sup p̄uertunt. sicut p̄. cōtē in dilectōe filio rū cryoris ⁊ hu iusmōi. ⁊ sine ra li. habitū ⁊ vñ bñ pōt hō ē. q;

Vertical text in the right margin, likely a continuation of the main text or a commentary.

Dissoluit quāda sophistica rōne. **C**
 hic obijci pōt. si lignū. fenū. stipulā. venialia in
 telligunt pctā. et null' a deo pfectus ē q̄ venialit' si
 peccet. q̄ edificat aurū argētū lapidem p̄ciosuz
 edificat etiā lignū fenū stipulā. q̄ ignē trāsibūt.
 Ad qd̄ dicimus. qz nō oīs q̄ venialit' peccat. lignū
 fenū. stipulā edificat. sicut ecōuerso nō oīs q̄ con
 templat deū et diligit. primū et opa bona facit. es
 dīcat aurū. argētū. lapidē p̄ciosū. et tamē in au
 ro intelligitur p̄ceptatō dei. in argento dilectio p
 ximi. in lapide p̄cioso bona opa. Szilli q̄ edificat
 lignū. fenū. stipulā. deū cōtēplāt. et proximū dil
 gūt et opa bona faciūt. nec tñ edificat aurū. argē
 tum. lapidē p̄ciosū. hęc enim edificat q̄ sic il
 la tria facit. vt cogitet q̄ sūt dei. et quō placeat dō
 nō mūdo. Lignū vero et fenū et stipulā accipi p̄it
 sculariū rez. q̄uis licite cōcessaz tales cupidita
 tes vt amitti sine animi dolore nō possint. hęc q̄
 edificat is q̄ cogitat q̄ mūdi sūt. quō placeat mū
 do. q̄ circa diuitias suas qd̄am mō carnali affectu
 tenet. et tñ et eis multa beneficia facit. nec. p̄ eis
 aliqd̄ fraudis vel rapine molit'. Exhibet q̄ p̄ q̄ nō
 idēb̄ simul hęc et illa edificat. Illa em̄ edificatō
 p̄fectoz tñ est. q̄ nō cogitat placere mundo s̄ tñ
 deo. q̄ et si aliquando venialiter peccat. seruoze
 charitatis ira absumit in eis pctm̄ sicut gutta aq̄
 in camino ignis. et iō nūq̄ secū portāt cremabilia
 hęc aut inferior edificatio minor est. q̄ nō tñ dō
 sed etiā mūdo placere cogitāt. deū tñ p̄ponunt. si
 vero mūdū p̄ponerēt. nō sup̄edificat' s̄ destruc
 rent fundamentū. Affectiōes q̄ carnales q̄b' dedi
 ti sunt domib'. iugib'. possessionib'. ita vt nihil
 p̄ponat x̄po. illa tñb' significat' q̄ in m̄tes p̄fe
 ctōz nō cadūt. et si alia venialia admittāt. In cor

Soluit.

Quid sit edificare aut. et la. p̄ciosum.

dibus x̄o minor interdū durāt vsq̄ in finē. q̄ cuz
 talibus edificijs trāsēūt. sed dissoluent in igne. ip
 si vero merito fundamenti salu erūt. grauisimā
 tñ penā sentiet. Ex q̄ appet q̄ntā hic mīam exhibet
 deus. et q̄ntā ibi exerceat seueritatē. cū p̄ eos
 de pctō multo grauius ibi puniat q̄ hic.

Excludit quāda apparentē solutionē. **D**
 Sed forte dices illud esse accipiēdū de pena pcti
 nō de ip̄o pctō q̄ gregori' dicit qd̄am leuia in su
 turo dimittēda. Si em̄ verā p̄niam habuerit q̄s
 peccata oīa dimissa sūt ei. sed pena forte remāit
 iōq̄ si vere penitēs obijt. sine pctō transijt. Si at
 vere penitēs nō ē in obitu. maculā portat q̄ nūq̄
 delebit'. Qui vero edificat lignū. fenū. stipulā ve
 re penitet. qz bonus ē et charitatē h̄z. et in charita
 te de hac vita trāsit. q̄ sine pctō transijt. nō sequit
 Uerū qd̄ ē. qz bon' ē. et charitatē h̄z. et vere penit' **Q** aliq̄s
 ter. et tñ cū veniali pctō trāsit. qd̄ nō deleuit p̄niam vere penit.
 P̄niam em̄ nō delet nisi pctm̄ illud qd̄ deserit hō. ter et non
 Tale aut pctm̄ sepe in hac vita non delinquit ab dōi venialit'
 hōie et tñ vere penitēs ē. et si nō de omnibus veni
 alibus peniteat. P̄dōt em̄ q̄s de omni mortali et dō
 oī veniali penitere. excepto vno vel pluribus ve
 nialibus q̄dez. sicut habet q̄s charitatē et vñū vel
 plura venialia. qd̄ de criminalib' nullaten' eē pōt. ē
 ei aliq̄s bon' charitatē h̄ns. sed adhuc qd̄a cupi
 ditatis affectu amās hęc secularia. Talis existēs
 subita morte opprimit'. In illo freno affectu mor
 tuus est. et tñ saluabit a quo nō se hęc absoluit. er
 go post hęc vitā ab illo purgabit'. Constat q̄ qd̄az
 pctā sed leuia post hęc vitā dimitti. Si vero d̄ pe
 na pcti illud intelligi voluissent aurozes. cur ma
 gis cōmemorassent leuia q̄ graua. cū etiā graui
 um pena hic in expleta post hęc vitā restet.

aliq̄s ter et non dōi venialit'

Intelligentiā hui' p̄ris incidit hęc qd̄ de pur
 gatōe pctōz post hęc vitā. ad qd̄ intelligenduz
 tria queruntur. P̄rio. q̄rit de purgatōe pctōz an
 te purgatōnū. Secōdo de purgatōe purgatōnū. Ter
 tio de liberatōe a purgatōe. q̄rit ad p̄mū. Lū in p̄cedē
 rib' sit questū de iustificatōe a mortalib'. q̄rit hęc de de
 letōe venialit'. Circa qd̄ duo querunt'. P̄rimo querit
 vtrū venialia possint deleri sin' grā. Secōdo. vtrū possint
 deleri a grā sine p̄niam.

Questio. j.

Venialia possint deleri sine grā. qz oīs culpa re
 missa est oīno cū est punita q̄tū ip̄a exigit. sed venialis
 culpa est digna sola pena tpali. ergo cū oē tpale finem
 habeat. possibile ē aliq̄e existētē extra grā sufficientē
 p̄ illa culpa puniri. q̄ possibile ē sine grā remitti. P̄niam
 p̄positio manifesta ē. quia nullus ita seuerus ē in iusti
 cia q̄ puniat vltra q̄ meruit qui peccauit. ergo cū suffi
 cienter punit amplius nō punit. s̄ nō pōt eē culpa sine
 pena. ergo cessante pena cessat culpa. Item venialis
 culpa nō dicit deformatāe imaginis sed solū p̄nitātē ad
 bonū amabile. sed p̄nitās potest sine grā aboleri. q̄
 miam qui est pronus ad auariciā. sine gratia potest sic

ri p̄dignuz p̄nus ad p̄dgalitatē. q̄ rē. Itē in morib'
 p̄uis natura nō indiget medicina. s̄ solū q̄n morbo mag'
 nificat' ē. sed venialia nō p̄sternūt naturā. imo dimit
 tūt eā in suo vigore. q̄ p̄ter medicinā grē p̄p naturā ve
 niale curari. Itē q̄nto morbi minorē habet cōnectiōez
 et s̄litudinē. tāto specialit' pōt vnus sine alio curari. s̄
 veniale maiorē cōueniētā h̄z cū aliquo veniali q̄ cum
 mortali. sed vñū veniale p̄t deleri alio remanēre. q̄ m̄ro
 fortius pōt deleri veniale remanente mortali. q̄ rē. Itē
 si veniale non pōt deleri sine grā. esto q̄ aliq̄s in solo ve
 niali moriatur. illud nunq̄ delebitur. sed q̄ diu durabit
 punietur. ergo eternaliter et seip̄o punitur. ergo nō dif
 fer a mortali. Contra Aug. de ciuitate dei. xxi. Nec
 magna nec parua possunt nobis dimitti nisi nos dimi
 serimus debitozibus nostris. hoc non est ob aliud. nisi
 quia dum homo nō dimittit est semper in peccato. er
 go nullum peccatum potest homini dimitti q̄ diu est
 peccato mortali. ergo si sola grā a peccato liberat. ve
 niale non dimittitur sine grā. Item si aliquid deleat
 aliquid aliud. habet oppositiōem ad illud aliquo mo
 do. sed nec pena nec natura habet oppositiōem ad cul
 pam. ergo nec propter penā. nec p̄pter naturam delentē
 venialia nisi alit grā. Itē. omne peccatum nocet et adi

mit. sicut vult aug⁹. in encl. 7 multis loc⁹. q^o ventiale ali
 quid de bono spuali 7 rectitudine adimit. sed solus ds
 pot^o anime restituere bonu. sicut solus potuit eam crea
 re. 7 hoc e^o p^o gram. g. 2°. **I**te ds punit p^o ventali. hoc
 constat. ergo aliquid inuenit displicentia in ventali. s^o ni
 bil omnino remouet displicentia dei nisi qd inuenit pla
 centia 7 ventia. s^o sola gra gratu facies. est illa q^o deo pla
 cere facit. g. 2°. **I**te pfectus e^o carere ventali q^o mor
 tali. ergo e^o nobilis domi siue e^o pfecti vel magis perfe
 ctus actus e^o delere veiale q^o delere mortale. s^o mortale de
 leri no^o p^o nisi a dno gre gratu facientis. g. 2°. **R**^o di
 scendum q^o aliquoz positio fuit q^o ventalia sine gra gratu
 facere deleri possint p^o gram gratis data. Et roem hui^o
 ostendere voluerit. p^o eo vitz q^o ventiale peccatu no^o re
 pugnat gratie gratu facienti sed gratis dare. nec offen
 dit maiestate diuina. q^o ibi non diligitur aliqd sup^o deū
 sed aliquaru^o inordinare sub deo. 7 deo sicut mortale
 pot^o deleri p^o gram. q^o ei repugnat. 7 q^o gra deo offeso re
 coctur. 7 q^o deleri p^o gram gratis data que illa modica in
 ordinatione remouet. 7 illa occasione minus amandi de
 um a^o ipa aia tollit. nec opretur esse gra^o eleuante ani
 ma ad dilectione dei sup^o oia. q^o p^o ventiale nihil amatur
 supra deuz. Sed hec positio licet pbabilis videatur. a
 veritate tame^o deuari si quis inspiciat. Omne eni^o peccu
 coipo q^o peccatu e^o aliquo modo animaz defecit. 7 aliqd
 mo^o ipam deordinat. 7 necesse e^o ex hoc q^o aliquo mo^o deo
 displiceat. qm^o igitur nota displicentie minima que es
 se possit sine habitu qui reducit ad complacentia 7 ad
 amicitia auferri no^o p^o. tenendu e^o omnino de omni pecca
 to generaliter q^o nullu omnino p^o deleri sine gra gratu
 faciente. sic eni^o decreuit nos sanare diuis mueri cordia
 7 hoc dicit sancti. 7 sonat scriptura q^o marie ponit gra
 nam esse necessariam ad delenda peccata. **A**d illud ergo
 qd obr^o q^o sufficiens punitio absoluit a culpa. dicenduz
 q^o si illud intelligat in facie hominu q^o iudicant fm exte
 riora p^o habere veritate. Sed in facie dei q^o considerat
 facie anime internā 7 deo rez imaginis sue. q^ontacunq^o
 sit pena. non p^o omnino absolueri peccatoz nisi remo
 uetur interior deformatas. et ideo i foro dei impossibi
 le e^o peccu sufficeter puniri q^orum ad tempus nisi deleaf
 7 p^o gram. **A**d illud qd obr^o q^o ventiale dicit solam pni
 tate. dom^o q^o fallium e^o. imo amplius dicit quandam no
 ram displicentie. 7 ita sp^o manet i ania. etia si ventiat p^o
 ritas ad oppositu. nisi interueniat charitas q^o opit mul
 titudine p^o coz. **A**d illud qd obr^o q^o in morbis puis
 8 natura no^o indiget medicina. dicēdū q^o verū e^o. 7 similit
 in spūalibz si recte fiat similitudis translatio. Natu
 ra igitur habet in se fundamētū sanitatis. s. virtutes nat
 urales regētes cōplexionem 7 expellētes nociua. Re
 gime aut spūalis sanitatis no^o est nisi gra gratu faciens
 et ideo sicut corrupta vi naturali no^o pot^o deleri morbus
 cozpaks. sic nec absente gra p^o deleri (q^ontaliter sic pu^o)
 morbo spūalis. No^o g^o gra sicut medicina sed sicut regi
 ritua virtus e^o extertus autē factim e^o sicut medicina que
 non indiget gra necessario. expedit sibi tamē ad curato
 nem ventialis. maxime cū illa egritudo e^o consuetudina
 9 rta. **A**d illud qd obr^o q^o maior commotio e^o ventialis ad
 ventiale. dicendū q^o ventiale sine ventali p^o deleri. quia
 neutru^o fundamētū virtutis viuificantis 7 sanātis evertit
 scz gram. s^o mortale extit par gram. no^o em^o simul stat cū
 vita. 7 quonia no^o p^o deleri aliqua culpa sine gratia. s^o
 nullus morbo etiā minimus p^o deleri qn^o deleaf omnis
 mortalis culpa. no^o sic autē e^o ventali. p^o eo q^o vtrunq^o

siml stat cū gra. **A**d illud qd obr^o de eo q^o i solo ventia lo
 li decedit. dom^o q^o positio e^o impossibilis. 7 ideo no^o e^o ni
 rū si accidat impossibile. sed cū aliqd discedat cū ongi
 nali et ventali. vel cuz ventali 7 alio quocunq^o mortali
 punitur p^o ventali ali quanta pena intencit. sed rōne
 adiuncti pena illa erit eterna. non rōne ipius culpe ve
 ntalis. **Q**uestio. ij. b
 Utrum ventalia possint deleri a gra sine p^o rōne siue
 interiora pena. Et q^o sic videt p^o illud qd obr^o i lra qd e^o ver
 bū grego. qd e^o gutta aque ad camina ignis. b est venti
 ale ad feruore charitatis. g^o v^o q^o i solo charitatis seruo
 re possit deleri ventiale. **I**tem sicut colligit ex verbis
 augustini i l. fess. veniale no^o est aliud q^o minor amor
 dei. g^o qd excludit remissione amoris excludit veniale 7
 deler. sed charitas nulla scā medicatōne p^o magis 7 ma
 gis inflāmari. g. 2°. **I**te possibile e^o iustū q^o bz ventia
 lia mor^o domendo. vel ita q^o cadat i furia. g^o q^o vltia no^o
 sit locus penitētie. 7 necesse sit illa ven. alia deleri. q^o a
 liquādo cū habeat gram puenit ad glām. g^o p^ont venia
 lia deleri p^o gram sine penitētia. **I**tem mortale impo
 portionaliter plus offēdit deū q^o ventiale. sed minima
 p^o rōne sufficit ad delendū mortale cū gra. g^o ad delēduz
 ventiale sufficit sola gra. **I**te ventalia delent virtute
 sacramēti extreme vnctōis. virtute etiā eucharistie. sic
 supra habitū e^o. Et expise dicit Amb. 7 p^o rōne dñicāle
 et bñdictione episcopalē. sicut dicit m^ori cōter. g^o non
 est necessariū conteri. q^o alia e^o via delētōis. cū ergo per
 hoc remittant. et etiā p^o cōtritiōne exteriorē satisfacō
 nem. et p^o baptisimū. queritur p^o quā naturaz cōem insit
 bis hec passio cōis. **C**ontra. supra dist. xij. habetur
 vbi agitur de remissione ventaliū sufficit oro dñica cū
 aliquo ieiunio 7 elemosinis. sic tamē v^o peccat p^o rōne
 aliq^onta. g^o no^o pot^o p^o illa culpa fieri satisfactio 7 gra
 nisi precedat interior penitētia. ergo 2°. **I**tem ma
 ioris adberentie est ventiale q^o mortale. sed mortale nun
 q^o deletur nisi liberum arbitrium ab eo dissentiat per
 actū contritiōis. ergo multo fortius videt de ventali.
Ite q^o aliq^oue due forme sese cōpātūtur. vna p^o se no^o
 expellit alia. sed ventiale simul stat cum gratia. ergo gra
 tia p^o se no^o deler ventiale. g^o necesse est aliquid addi vltro
 qd cum ventali peccato o^o p^oncm habeat. sed hoc no^o e^o
 nisi penitētia interior. g. 2°. **I**te rō quare mortale n
 poreit deleri sine actu de restatōis e^o. quonia volūtare
 actū e^o. et voluntate acceptante. et ideo no^o poreit deleri
 nisi voluntate deestante. sed ventalia vt in pluribus
 voluntarie cōmittunt. 7 durant in nobis q^odiu volun
 tas vult in talibus versari. ergo videtur q^o ventalia no^o
 possint deleri sine contritiōne interna. **I**tem possibi
 le est vnum ventiale deleri sine alio. sed hoc non est nisi
 per aliquid quod magis aspiciat vnu ventiale q^o aliud.
 ratione cuius gratie effectus potius est supra vnum q^o
 supra aliud. sed tale non est gratia nec sacramentum. s^o
 solus actus interior lib^o arbitrii. ergo 2°. **R**^o ad b
 voluerūt aliqui dicere q^o peccata ventalia q^o quodam
 mo^o sūt voluntaria sine volūtare deestante illa deleri n
 possint. q^o m^o lōge min^o hnt de rōe volūtarij q^o mortalia
 ideo q^ontaliter p^o rōne sufficit siue in gñali siue i spūali.
 Cū dixerant q^o si q^o cū impenitētia de ventali dūce
 dat mortalit^o peccat. Si q^o h^o p^o rōne vlti l. arb. discedat
 postmodū delētur p^o grāz cū de restatōe voluntaria. nam
 aia q^o est i gra. statim dū i se aspiciat culpā. illa de restat.
 7 gra etiā i aia eā deler. **S**z m^o illud dñicāle e^o sustinere.
 tā in hoc seculo q^o in futuro. In hoc in q^o sclo. quonia
 multi sūt modi remittēdi peccata ventalia preter penitētia

ram. vt cū alijs deuote suscipit epalem bñdictōem. et a p̄e bñdicere aspiōnem. et cōsimilia. In futuro. q̄ cum nullus sit v̄sus liberi ar. meritorij post mortē. in nullo videt̄ possibile q̄ gr̄a culpa n̄ delect̄ coopante mori voluntatis aīe tam cōtate. et sic modus iste dīcēdi nō v̄t oī no p̄uentēs. Propter h̄ igit̄ aliter dīcī oī. Et vt̄ intellīgamus modū dilectōis venialū norandū ē q̄ triplex ē genus p̄cti. s̄ originale. actuale morale. et actuale veniale. Et p̄mū q̄dē minīmā h̄z rōnē volūtarij. imo nullam h̄z rōnē volūtarij in nobis. Altez aut̄ genus p̄cti. s̄ morale simpliciter tenet rōnē volūtarij. h̄z nō ita sicut p̄ctū Ade quod nullū habuit inclinariū. Veniale p̄ctū q̄d amō tenet mediū. v̄ q̄d amō h̄z rōnē p̄cti. q̄d amō culpe. et rursus q̄d amō est volūtariū. q̄d amō inuolūtariū. Habemus em̄ necessitate cōstrēctū. aliq̄d veniale in cōi. s̄ ius ad nullū inclinariū. P̄ctū igit̄ p̄ctū quādo aliunde d̄ctū est p̄t̄ deleri li. ar. nihil oīno agere. sed sacro solo exterris adiuuante. sicut pater in parvulis. Secūdū genus p̄cti q̄m volūtarij d̄ctū nō p̄t̄ deleri nisi li. ar. consonante r̄ adiuuante. iō in iustificatiōe impij requirit̄ motus libe. ar. p̄ quē consonet gr̄e. et virtus cōtino p̄ quā adiuuat. Veniale v̄o peccatum p̄t̄ deleri li. ar. consonante r̄ aliquo exterris adiuuante. Unde si libe. arbitriū gr̄e nō repugnat volēdo p̄sistere in culpa. et gr̄a virtute sacramenti vel rei sacramentalis vigorat. culpā veniale d̄ct̄. vel vniuersaliter vel p̄cuariter. Unde credidū ē q̄ aliquo nihil de peccatis suis cogitante. sed em̄ passionē xpi recolente in sacramento eucharistie. recogitante in s̄ feruenter. q̄ venialia peccata vel oīnia vel q̄dam remittat̄ ei p̄ gram sic aditūram et oīa illa sicut sacramenta sicut sacramenta. et venierit et baptisimū. et aqua et perfuso. et ep̄alīs bñdictio. et contritio. et misericōdie exhibitio. et orōnis d̄ct̄. deuota exoratio. faciūt ad venialū deletionē. nō p̄ p̄nā naturā. sed p̄ eam naturā q̄ gr̄a gratū faciūt ad hāc acū adiuuāt et vigorāt. Si gr̄as quō adiuuāt. dōm q̄ in tali bus vt plurimū est humilitatio et deuotio. q̄ est in s̄ gr̄a in formans repugnans ip̄t veniali p̄ctō. q̄d feruorē charitatis et deuotionē q̄rum est et se d̄minuit. Uel ea rōe qua est in eis penaltas q̄ repugnat inordinare delectationi. vt p̄o illa pena inncra. et ordini gr̄e. Et sic p̄t̄ r̄i d̄cti q̄ q̄uis venialia valde congrue p̄ p̄niam delectationis sunt tamē p̄ gr̄a z aliter aditūram deleri. Et cōcedēde sunt rōnes ad hoc inducē. Ad illud q̄d obr̄ q̄ p̄cedere debet aliquā r̄ula contritio. dōm q̄ magister nō d̄ct̄ minat̄ p̄ctē modū delendi veniale p̄ctū. sed modū p̄fecte satisfaciendi. si nemo aut̄ p̄fecte satisfact̄. p̄ culpa nisi etia n̄ interius in corde doleat. quātūcūq̄ se exterris puniat. et hoc dico vel in generali vel in sp̄ali. Venialia aut̄ nō solū p̄ vim p̄nīe sed etiam alijs modis deleri possunt vt tactum est. Ad illud q̄d obr̄ q̄ veniale est maioris adherentie. dīcendū q̄ dupliciter est loq̄ de adherentia venialis. aut̄ q̄tū ad maculā. aut̄ q̄tū ad p̄nitates que est via ad illā. Si loquamur q̄tū ad notā displicētis. plus adheret morale q̄ veniale. Si aut̄ q̄tū ad p̄nitatē. cōtrario est. delentio aut̄ nō est respectu p̄nitatis. sed pot̄ respectu macule p̄cti. Ad illud q̄d obr̄ q̄ veniale se cōparat̄ cum gratia r̄. dīcendū q̄ verum est q̄ se comparatur q̄tū ad inderentiam. et ideo gratia non delect̄ per sui essentiam vel inderentiam. et propter hoc oportet ei addi aliquod adiutorium. vel li. arbi. vel alicuius alterius penaltatis. vel sacramenti. ratione cuius effectus vel actus gratie repugnat veniali. q̄uis em̄ gratia s̄m essentiam s̄ct̄ cū veniali. tamen charitas ad feruorem exercitara consumit culpā. sicut fomes ignis

modicam aque guttam. Ad illud q̄d obr̄ q̄ veniale est volūtariū. dōm q̄ nō sic sicut morale. tamen q̄ aliq̄ mō volūtariū ē nunq̄ delect̄ nisi volūtas delectat̄. Unde de vit̄ p̄uenit q̄ ei q̄ p̄ponit manere i veniali p̄ctō. vt̄ pore i s̄bis ociosis. q̄ etiā si s̄fiteat̄ remittat̄ ei culpa. nisi forte p̄ ope illo s̄ seipm̄ insurgat. et adeo rugit̄ rariōnis fremar. q̄ bestiales motus sensualitatis gressum figat̄ ad modū leonis. q̄ rugiente cetera animalia gressum figūt. Ad illud q̄d obr̄ q̄ veniale vni delect̄ sine alio dōm q̄ hoc possibile ē duplici mō. Vcl q̄ volūtas habitudinaliter adheret vni et nō aliq̄. et tūc culpa remittit̄ cui nō inheret. et remanet culpa cui volūtas adheret. Vcl ideo q̄ volūtas vni p̄ctū magis delectat̄ q̄ altez. Vñ gr̄a magis delect̄ culpā veniale in cuius deletione magis volūtas consonat̄ vel adiuuat.

Consequenter quō ad secūdū articulū q̄ de purgatione que fit p̄ purgatorij. De qua duo queruntur. Primo querit̄. vt̄ in purgatorio p̄ hāc vitā fiat aliqua purgatio ab aliqua culpa. an solum a pena. Secūdo. vt̄ purgatio illa sit p̄ ignē materialē

Questio .j. c.

Quæstio .j. c. Quid fiat ibi purgatio a culpa ostēdit̄ p̄mo p̄ illud q̄d d̄t̄ 2. Arb. r̄ij. Qui dixerit s̄ sp̄m̄ sc̄m̄ s̄bum. nō remittet̄ ei neq̄ in hoc seculo neq̄ i futuro. ergo implicat̄ cōminat̄ aliqua p̄ctā remitti i futuro. sed nō nisi i purgatorio. q̄ r̄. Itē Greg. in. iij. dyalogo d̄ct̄ q̄ quodaz leues culpe remittuntur in futuro. et ibi multa d̄ct̄ que ad hoc ostēdēdū faciūt. Si dicas q̄ hoc nō intelligit̄ q̄tū ad reatū p̄cti. hoc nō soluit. q̄ in futuro vt̄ pore in purgatorio nō solū fit purgatio a reatu culpā venialū. verū etiā moralū in his q̄ penitentia in hac vitā nō complent. Itē oīnis purgatio s̄m q̄ b̄m̄oī respicit̄ fediratem aliquā. feditas aut̄ ante culpa est. q̄ vt̄ d̄ct̄ q̄ purgationis ignis sit s̄ culpa. Si dicas q̄ est p̄ta p̄nitatem vel sequelam. vel aliq̄d tale. tunc que ro. cum lib. arb. post hanc vitam s̄ ita in nobis respice p̄ta p̄nitatis sicut respectu voluntatis. quare talis sequela potest purgari et non venialis culpa. cum pl̄ ledat̄ animam sequela moralis q̄ culpa venialis.

Item quod purgat aliquid aliquo modo habet oppositionem ad illud. sed pena p̄cti non opponitur. ergo si est ibi purgatio non est a pena. ergo a culpa aliq̄.

Contra. super illud .j. Jobis. v. Est peccatū ad mortem. Glosa. Quod in hac vita non corrigi. frustra p̄ mortem venia eius postulat̄. ergo nulla post mortē ibi culpa purgatur. Item. Dam. Quod est hominibus mora. hoc est angelis casus. et conuersio. Sed angeli post casū a nulla culpa possūt liberari. ergo nec homines post mortē. Item. Grego. in dyalogo. talis i iudicio quisq̄ futurus est qualis de corpore exiit. si ergo exiit cum veniali. parer̄ r̄. Item. liberū arbitriū medium est inter p̄fectus in bono. et liberationes a malo culpe. Sed post mortem non potest quis p̄f̄cere in bono. ergo nec a culpa aliqua resurgere. Itē. Facilius est labi in veniale q̄ liberari a veniali. q̄ post mortē non potest anima venialiter peccare. ergo nec a veniali resurgere. Item veniale in nobis non est nisi ratione fomitis. ergo ablato fomite. veniale non manet. sed fomes auferatur in morte non post mortem. ergo et veniale. Itē. dīcendū q̄ aliquotū magistrorū. et bene intelligentium opinio fuit q̄ nullū peccatū p̄ mortem dimittatur. pro eo q̄ v̄sus liberi arbitriū quantū ad meritum vel demeritum omnino cessat. vnde d̄ct̄ cūnt q̄ venialia omnino remittuntur. aut per penitē

ritiam aut per finalem gratiam si non assit locus penitentie si forte morte preoccupatus moritur iustus homo. Ratione autem huius positionis et intelligentiam per hunc modum assignat. Dicunt enim quod triplex est gratia. scilicet baptismalis. penitentialis. et finalis. et quilibet istarum gratiarum pro sui initio dominium habet in ipsius anima. pro eo quod dominat in ipso ingressu in imperium velut gratia baptismalis quod in sui principio delet omnem culpam non tamen mortales verberat veniale. Dominat autem gratia baptismalis ex virtute sacramenti. gratia penitentialis ex subiectione et conformitate liberi arbitrii. gratia finalis ex perfecta conformitate omnium virtutum ad ipsam gratiam. Cum enim ipsa separatur a carne. iam penitentes et perturbaciones quod inerat anime ex carne recedunt. et potentie anime tranquillatur et gratie subiectur. ac per hoc venialia velent. siue sint in parte aie rationali. siue in parte aie sensibili. et ita nullum veniale dimittitur per hanc vitam. sed expellitur in puncto illi in quo per dicitur hoc est finalis gratia quod dominium sibi vindicat. et omnem expellit culpam. Si ergo obijciatur eis quod in futuro purgatur et remittitur peccata. Respondetur quod remittitur quantum ad reatum siue penam. et purgatur quantum ad sciam siue sequelem. et illud dicit magister Hugo sensisse. qui ait sic loquens de remissione peccati. Aliquando deus remittit scilicet peccata. aliquid scilicet severitate. aliquid secundum virtutes. Per incedunt purgationem sciam peccati excoquitur. per lavacrum baptismi peccati macula abluitur. per flagellum satisfactiois peccati palea excutitur. Sed licet ista operatio sit multum rationi consona. tamen auctoritates scripturarum videntur expresse contraire. Nam ipse gregorius dicit in moralibus. quod aliqua peccata dimittuntur per hanc vitam. Et si tu dicas quod intelligit quantum ad reatum siue obiectum sicut. sic de omnibus possit intelligi culpam. Item ysaie tractatus illud Marci. I. Ipse vos baptizabit spiritu sancto et igni. Peccata quod peccaverunt spiritu sanctus per aquam baptismi abluit. et quedam ex eis que postea sequuntur criminibus per ignem purgationis remittit. cum ergo peccata peccata non solum quantum ad penam sed etiam ad culpam abluantur in purgatione quodam quantum ad culpam sunt remittenda. Rursus cum gratia dominium habeat in anima statim in ipsa separatione. propter quid non purgat a peccati sciam. vel sequela. sicut a veniali culpa. Et propter hoc est secundus modus dicendi quem approbat magister in litteris. et sanctorum multiplex consonantia auget. dominum quod aliquod peccata utpote venialia non solum in hoc seculo sed etiam in purgatione remitti possunt et remittuntur. quando quod transit cum venialibus pro eo quod gratia non fuit adiuta finaliter ad illa delenda. et ideo indiget auxilio. Quoniam ergo voluntas potest gratie post hanc vitam esse conformis. quibus non possit esse adiurrit. pro eo quod cessavit tempus meriti. ideo indiget adiutorio exteriori. et cum non sit locus sacramenti. habet adiutorium ignis punitivi siue purgationis. qui tunc dicitur purgationis. quoniam aia purgata a peccati sciam et a veniali culpa si cum illa trahatur. et hoc possibile est. quod sicut ostensum est in precedenti. pleumate. ad deletionem venialis sufficit quod libere se conformet gratie. nec est necesse quod adiuvet. Concedendum ergo aliquos per hanc vitam a veniali culpa posse purgari. Ad illud quod obijci quod frustra per mortem venia postulat de eo quod non corrigat. Dominum quod illud intelligit de mortali. Vel fiat vis in hoc quod dicit quod in hac vita non corrigat. verum est vel in se vel in merito. Quamvis autem non corrigat aliquod veniale cum quo quod transit. non corrigatur in hoc in se. meruit tamen corrigi. quia qui discedit in charitate. per illam meruit etiam per hunc statum ab his emundari. que retardant premium charitatis. Ad illud quod obijciatur de casu angelorum

et morte hominum. dominum quod simile est quantum ad libere arbitrii. in uertibilitate. siue quantum ad peccatum mortale. non quantum ad omnia. nam mali angeli possunt in penam perficere. quibus si possint a malo resurgere. Per oppositum ratione boni meriti per teriti boni boies per a malo eripi. quibus si possint in malum labi. quod in bono in quo moriuntur sunt confirmati. Ad illud quod obijci de Heg. dominum quod sicut ipsemet subiungit. illud intelligitur quantum ad mortalitatem non quantum ad venialitatem. quod ipsemet ex capit illa. Ad illud quod obijci quod libere arbitrii. rener mediū dominum quod falsa est prostaro illo. Est enim ista sententia in quo potest ad ingressum in gloriam disponi per impedimentum et remotionem. quibus non possit mereri. Quoniam ad delectionem venialis et ad remissionem reatus peccati. sufficit penitentia gratie et penitentia cum consonantia libere arbitrii. et adiutorio meriti perierit. Ad illud quod obijci quod facilius est labi in malum. dominum quod verum est quantum ad libere arbitrii. non quantum ad omnem statum anime. Ad illud quod obijci quod ablatore fomere aufertur veniale. dominum quod verum est quantum ad partem peccati de futuro. non tamen oportet auferrit veniale per peccatum. quod non omnis causa introducendi est causa conservandi. sicut in multis exemplis patet. destructo enim cultello non potest infligi plaga. si tamen cultellus destruat. non oportet propter hoc sanari plagam prius infligam. **Questio .ij. d.** **¶** Arz purgatio illa fiat per ignem materiale. aut per spirituale. Et quod sit spirituale videtur per glo. sup illud .j. corinthios .iiij. si cuius opus arserit. Exurit autem illud opus quod ignis dilexit quoniam sine dolore non perierit quod cum amore possit fieri. Et augustinus de ciuitate dei. exponens illud dicens. necesse est ut tunc viat dolor quantum ad hanc materiam. si quod bonum est spirituale. non videtur quod ille ignis purgas sit aliud nisi spirituale. **¶** Item quod purgatur et a quo purgatur. et ipsa purgatio est quid spirituale. ergo videtur quod illud similiter per quod purgatur. hic autem est ignis purgationis. ergo. **¶** Item nihil corporale extrinsecum facit aliquid ad amem iustificationem. ergo nec ad culpe remissionem. sed purgatione emundat anima a culpa. ergo videtur quod non viat flama materiali. **¶** Item si anima purgatur per penam corporalem cum pena mortis sit suprema penarum. ergo videtur quod ibi deberet omnino purgari. non igne materiali. **¶** Item videtur quod nulla ad hoc sit necessitas. quod verbe mens dolor et feruens amor. pro se sine aliquo exteriori sufficit delere penam et culpam. sed statim separata aia cum libere arbitrii consonet gratie feruet charitas. et anima exercitatur quantum potest culpam prius commissam. et hoc generat feruore et dolore. ergo statim deletur omnis culpa. **¶** Contra. sicut dicitur in glo. sup illud. sic saluus erit. et habetur in litteris. grauior est ille ignis quod quicquid potest pati in hac vita. ergo anime habebunt aliquod afflictiuum extra. illud autem aut est corporale aut spirituale. non spirituale. quod tunc vel esset angelus. vel esset anima. vel de quoz nullum esse potest. ergo necesse est quod sit corporale. **¶** Item nos videmus quod recta ordinatio sit quod anima que rebus corporalibus se subiecerat libidinoso. utpote per conuersionem ad bonum commutabile. iustificatur per materialia et corporalia sacramenta. ergo pari ratione per hanc vitam purgari debet per afflictia corporalia. **¶** Item si anima post mortem purificatur. aut ergo doloie qui veniat ex contritione. aut doloie qui veniat ex exteriori afflictione. Non primo modo. quia non est amplius locus meriti. nec quantum ad contritionem nec quantum ad alios actus virtutum. Non secundo modo quia dolor de amissione est potius sapiens rationem culpe quam ratione purgationis. quia venit ex inordinato

19

20

amore. ergo tertio mo purgat dolore qd venit ex afflictione exteriori. ergo etc. Item si ignis ille esset spualis. cu no sit de hoc stat. necesse est qd in diuersis diuersificet 2 plurificet. qd quor essent aie tot eert ignes purgatoij 2 tot purgatoia. si hoc est inueniens. patet qd no est spualis. **R.** ddm qd Aug. videt dubitare vtz ignis ille sit materialis. an spualis qd cruciabit vel nuc cruciat aias. no solu de igne purgatoij. sz etia de igne infernali. in qd dices ille ardebat. no solu sup Ben. ad lram. v. rueria in li. de ciuitate dei. Tñ 2 p modu dubitatis dicit in glo. sup illud. j. ad Loz. iij. qd edificat lignu fenuz etc. ponens opinionem dicentiu igne materiali 2 spali ammas post hac vitā purgari. dicit no redarguo. qz fofitran vez est. 2 hoc ipm ponit in lra. 2 satis videt ronabilis sua dubitatio. Dices em dicit ar in inferno. 2 cur lingua vtebat. lingua corpale no habebat. Et qui potat lignum. fenū. stipulā. n potat fecu hec materialia sz spualia qd sic noiant p merbaphoia. qre n siliter de igne spuali merbaphoie copert intelligere. Sz qvntis egre g^o docto. Aug. visus fuerit hic dubitare. aliq m doctores nobis auferut dubitatione. qm h cognouit multiplici rone. vt Hreg. in. iij. dyalogoz. et Jsidorus de ordine creaturaz. 2 coiter tenet doctores ipis nri ignem purgatoiu esse materialē siue corpale. Sz qliter talis ignis agat in aias eas affligendo. h magna hz qstione. 2 infra inqret de penis aiaz. Qualiter aut agat purgatio. diuersitas e inter doctores. Quidā em dicere voluerunt qd pter vim punitiuā data e igni vis spualis purgatiua rone cur purgatio a veniali macula. vel etia a peccati scoria. sicut sacra hñ vim satisfaciēti sibi darā. Sz illud no operet ponere. qd vltra punitioē habeat vim nouā. cu multas aias dicat Hreg. purgari p diuersa loca. 2 talis castro mudificatio pprie fit ab ipa gra. Et id est alioz posito vt videt magis recta. qd ille ignis pte eandē naturā 2 punit 2 purgat. qm punitio iuuat gratiā. 2 gra habet adiutoriu pene 2 psonatū voluntatis nre qd quis no sit adiutor. no mmpedit. est potens purgare culpa 2 peccati scoria. ita vt purgatio talis sit psonatē ad remissionē venialiu qd fit in hac vita. Si nī qras quō pena adiuuat gram ad delendū siue purgatum maculā. ddm qd h facit diuina iusticia. Vel etia p eūmodū pōt intelligi p que dicit qd infirmitas grauis sobnā facit aiam. i. vrus h facit qdāmodo adiuta p penā. Si aut qras vtz statim cu gra hz illud adiutorium culpam delet 2 purget scoriā. Dicit pōt qd vtrūqz e satisfabile. vel qd statim vigore gra vt veniale culpā delet cu a pena est adiuta. 2 deinceps punit p obligatioē. Vel pōt dici qd pena magis 2 magis disponat. 2 post modū ex qd disposuit sufficēter gra ipa in instanti delet culpā si qua e. Qd cunqz hoz dicit no videt defacili i/ probari posse. Concedendū igit ignē illū materialē esse siue corpale. **Ad** illud qd obr de glo. 2 de Augustino. ddm qd Aug. no negat qd ille ignis materialis sit d aias purgabit. sz exponit h de spuali posse intelligi. Tñ ipē Aug. satis in sermonibz suis de purgatoio loquens innuit ignē materialē esse sicut e ignis inferni. **Ad** illud qd obr qd spualis est purgatio. ddm qd vez est. 2 id effectiue siue formaliter est p qd spuale. s. p gra sz nī qd aia peccauit cu carne. 2 peccado carne sibi pposuit. 2 ita corp pposuit spiritui. diuina iusticia decreuit etiā in purgatoie rei corpali ipam subire. **Ad** illud qd obr qd no iustificat. ddm qd vez e p se. nī exterior punitio exercitat 2 adiuuat interiorē gram vt possit pdu-

cere ad iustificationē psecam. **Ad** illud quod obijetur de pena mortis. Ddm qd ipa pena mortis e debent originalis peccati. nec e ordinata ad anime purgatoem nisi volūtate suscipiatur cum qd p euadere. vt i martiribz. vel etia sustineat volūtate cu ab alio infligit. sz pena purgatoij ad hoc e. **Ad** illud qd obr de dolore 2 amore. ddm qd illi sūt motus volūtarij. 2 idō no oportet qd sint in summo in aia tā exuta. Pterea tā p se no sufficūt. cu no restet amplius merendi spaciū. 2 idō necesse e ceterius adhiberi ignē purgatoium. sicut paul. qui non possunt per se mereri subuenit baptismatis sacramentum.

Consequenter qstum ad tertium articulū queritur de liberatōe a purgatoio. Et circa h que ritur duo. Primo queritur. vtz vnus liberet ante aliū. Secundo. vtz aliquis euolet ante extremuz iudiciū.

Questio .j. c. **Q**v vnus liberet ante aliū ostendit pmo p illud qd dicit apls. j. ad Loz. iij. qui edificat lignū. fenū. stipulā. etc. facilius 2 citius consumitur stipula qm lignū. ergo cuz aliqz ferat stipulā. aliqz ferat lignum. videt qd citius liberetur vnus qd alius. Item in lra habetur. 2 e vbus Aug. in ench. Post hac vitā incredibile no est nonnullos fideles p ignē purgatoiu. qro magis minusue bona percūctis dilexerūt. tanto citius tardiusqz saluari.

Item in foro penitentie grauior culpe respondet grauior pena. non solū qstum ad intendem. sed etia qntū ad durationē. vt patet in inspectent canones. in qbz penitentie ratur. Si ergo iudiciū ecclesie rectū sōme est diuino iudicio. pater. etc. **Item** pccm meruit anima no solū in igne cremari. sed etia a diuisione priuari ergo vtroqz modo debet temporaliter puniri. qd grauius peccauit no solū acerbius puniri. verū etiā diutius debet a dei visione separari. ergo tardius purgari. Contra qntumeunqz merita sint equalia. tam in celo qm in inferno sūt pma 2 supplicia equaliter durāt. Sz parit vt videt debet esse i pena purgatoia. Itē qstū pōt moueri pena sup minore culpa. em p maiore sup maiore ergo qd cito liberatur i purgatoio paruus pccōr p quam penam. rancito liberat magnus pccōr p magnā penā.

Item si alius citius alio liberatur. aut rōe maioris charitatis. aut rōe minoris reatus. Rōne maioris charitatis videtur. qd charitas e tanto maior qsto aia e dō si milior. 2 tanto statim glie vicinior. Sz tanto citius curat 2 purgatur 2 in celū fertur. Sed qd rōne minoris reatus videtur. quia anima non e obligata nisi ad soluenduz qd traxit ex hac vita. Sed qnto cebitū e minus. tanto citius soluit. ergo videt qd talis citius purgetur 2 in celū fertur.

R. ddm qd sicut dicit Augustinus expōit i lra. in illo igne citius purgat vnus qd alius. Qui enī diuitius in peccato permansit. dignum e vt diutius sustineat penā. Rursus. qui grauis offendit dignū e vt punitur pena acerbiori. 2 dilatoe pte lōgiori. diuina iusticia faciente qd omnibus decentissime reddit stipendia meritoz. **Ad** illud qd obr i pñū de eqilitate duratōis in celo. ddm qd no e simile. qz in inferno pena eterna infligitur. 2 eterno n e maior 2 minus ex pte pōt. siue ex pte ea qua est eternū. Similiter in celo pmiū eternū datur. in purgatoio hō sola pena spualis infligitur. 2 i hac est diuitius et breuius. **Ad** illud qd obr qd pena grauis eq cito delet graue. etc. ddm qd verū esset si omnino pena intendereur fm qd intenditur culpa. sed diuina dispensatio sic ordinar vt no omnino irredat qstum ad acerbitatē ppter magnam difficultatem. siue etiam qz

vult virosq; nō punire. et ita vt maior acerbitas et diu-
 34 turnitas recōpenset si qd in altero deficiebat. **¶** Ad il-
 lud qd obf q; dicitur purgaf. dōm q; ille q; minorē hz re-
 atū. qm locus purgator nō ē debet nisi rōne reat? vel
 alicui? culpe. Et si tu obijctas q; charitas maior d; face-
 re cin? euolare. dōm q; charitas maior: auger gliam in-
 rensue. fm aut durarōz nō. Un si duo innocēs ineq-
 lis charitatis simul moxerent. simul euolarēt. nō tñ eq-
 lites bñ essent. Qd q; obf q; est silio: statui glie. dōm q;
 vez rōne ordinatōis ad bonū. s; nō magis q̄tum ad li-
 berationē a malo. et velocior purgatio respicit creptio-
 nē a malo directe nō habilitationē ad bonū.

¶ Questio ij f

¶ An aliqd scōz euolet in celū an iudiciū. Et q; nō vi-
 det. Heb. xi. apls loquēs de viris scis et fidelib; dicit.
 Nūc nō acceperūt reprobmissōes deo. p nobis aliqd
 meli? puidēte ne sine nobis cōsumarent. ergo si scis pro-
 res n̄ debuerūt cōsumari sine alijs scis apls. cū vsq; ad
 diē iudiciū creseat numer? scōz. p; q; vn? nō euolet an
 aliū. Itē Math. xxv. statuer agnos a dextris. hedos au-
 tē a sinistris. et dicit hīs q; erūt a sinistris venite bñdi-
 cti p̄ris mei percipite regnū. q; videt q; nō sint an illud iu-
 diciū gloriā p̄cepturi. Si em̄ pmo p̄cepissent. nō dice-
 ret dñs percipite regnū. Itē null? possessio q; habet p sen-
 tentiā obtinet an lationē snie. s; vite eterne possessio h̄
 p sniam. ergo cū snia def in diē iudiciū. vt q; an diē iudi-
 cū nō euolet aliq; aīa in celuz. Item magnifici regis eo-
 mō ē stpēdia elargiri p que modū et magnificētia mag-
 gis declarat. s; h̄ est p̄cipue dū sit curia vna ex multitu-
 dine et ex aggregatōe multoz. ergo videt q; dñs refer-
 uer gliam eternā vt eā sil oibus cōferat. Itē ania peccat-
 uit in carne. q; vt q; i carne debeat puniri. q; nūq; p̄fecere
 purgat nec punit quousq; resumat corp? in q; purgatur
 s; an p̄fecta purgator nō euolat aīa in celū. ergo nō an
 diē iudiciū. Itē corpa nō glorificabunt an diē iudiciū q̄-
 tūcunq; sit saner? q; mouit. q; par rōne nec aīe. Contra.
 Luce. xxiij. dixit dñs latroni. hodie mecum eris in para-
 diso. ergo aīa latronis fuit cū xpō. S; stat q; xp̄s post
 modū nō abstulit qd p̄us p̄misit. q; sp̄ post fuit cū xpō. s; xp̄s
 ascēdit in celū. ergo aīa latronis ascēdit. ergo pari-
 rōne alie scēt aīe. Itē Phil. j. cupio dissolui et eē cū xpō
 ita dicebat apls. S; stat q; desiderii sui nō erat cas-
 sum. ergo statim post dissolutionē fuit cum xpō. Item
 Apoc. vi. dare sunt illis singule stole. sed nō est stola
 nisi gloria aīe et stola corpis. q; rē. Itē charitas est pon-
 dus sufficēter inclinās et sursum eleuans. ergo si nō sit
 retardans. statim p charitatē aīa sursum euolat. s; qui
 purgat in purgatorio post purgationē nō hz aliqd re-
 tardans. ergo statim euolat. Itē differre mercedē mer-
 cēnarij facit diudiciū iusticie. s; dē est summe iust? . et
 go statim qn̄ inuenit boiem dispositū statim retribuit.

¶ Iuxta ordinem positum supra dist. xvij. agit h̄
 de confessione sacramentali q̄tum ad vtilitatez
 q; p̄e finis. ostēdens que p̄fessio sit vtilis.

¶ Post hec considerandum est qd p̄it p̄fessio rē. Su-
 pra agit mgr de p̄fessionis necessitate a p̄e p̄fentis. et
 possibilitate a p̄e absoluentis. et oportunitate a p̄e rē/
 pons. hic agit de vtilitate a p̄e finis. Et hz hec ps du-
 as. In p̄ma ostēdit que p̄fessio sit vtilis. s; p̄fessio vera et
 humilis. In scda ostēdit q̄tum p̄fessionis p̄temp? ob-
 sit. infra. dist. xvij. Cūq; multis auctoritatib; supra sit

tres spes que differunt affligit animā. si ergo differunt
 premium sanctorum vsq; ad iudiciū. videtur q; sint in-
 continua afflictione et gemitu et expectatione. ergo si de
 us tñ differt. videt q; ipse sit crudelissimus. **¶** **¶** Du-
 35 cendum q; aliqui stulti circa hoc errant dicentes anias
 nō esse glorificandas. s; potius expectare vsq; ad extre-
 mum diem iudiciū. Nos stultos dicit. quoniā talis er-
 ro: nec fulcimentum habet ab auctoritate. nec ab effica-
 citatione. nec habuit ista postio aliq; magnū auto-
 rem nec defensores. sed imponitur quibusdā grectis. Un
 datur tamen pro isto errore facere. glo. que est super ps.
 Noli emulari. vbi dicitur q; iusti qui moriuntur nō sta-
 tim sunt vbi etiam erunt post iudiciū. sed in illa requie
 vbi erat Lazarus cum Abraam. Sed sicut pars in ip̄a
 glo. et consequentib; istud dictum est q̄tum ad stolum
 corpōis. nō q̄tum ad gloriā vel locum. Certum em̄
 est q; christus expositiuit p̄ncipatus et potestates tē-
 b̄arum. ac per hoc constat sanctos qui in limbo erant
 ad celum cum christo sublimatos. ac per hoc et omnes
 iustos qui nō habent reatum pene. **¶** Ad illud ergo
 quod obijctur q; nō acceperunt reprobmissōes. dicen-
 dum q; apostolus vocat consummationē q̄tum ad il-
 lū superne ciuitatis impletionē post quam null? in-
 trabit. Vel dicendum q; apostolus intelligit quantum
 ad tempus gratie. qd conseruauit vsq; ad nos. vt nos
 facti participes gratie in abundantia. participes etiā
 fieremus et glorie. **¶** Ad illud quod obijctur q; statuet
 36 agnos et dicendum q; iudicium istud erit quantum ad
 consummatā glorificationē suscitātā in aīa et in carne.
 quā nō dū habet mortui. q̄tus anime sine vere in celo.
¶ Ad illud quod obf de sententia. dicendum q; sicut du-
 38 pliciter contingit regnū obtinere. s; integre et p̄fecte. si-
 ue in toto et in p̄e. sic dupliciter est iudiciū siue etiā du-
 pliciter snia. Nam sicut hō glorificat fm p̄e. ita et p̄cula-
 riter iudicat et de co snia. p̄fert qn̄ aīa de corpore egreditur
 iudiciū aut vniuersale et sententia erit qn̄ homo erit glo-
 rificandus totaliter. et tūc cōsumabit curia celestis. et
 sic duplex iudicium competit duplici modo possiden-
 di gloriā. Et duplex modus cōpetit duob; sed diuise
 magnificentie et nostre indigentie. Propter nostrā in-
 digentiā tollendā statim quādo aīa est apta sublimaf
 ad gloriā. q; frustra expectaret cū nō possit amplē me-
 reri. Propter diuinā magnificentie ostendendā refer-
 uatur generalis et vniuersalis resurrectio corpōrum in
 fine seculorum. et sic in nullo p̄iudicatur cōmodo no-
 stro. dum anima assumitur in gloriā. in nullo diuine
 glorie. dum in fine fieret in resumptione corpōrum totuz
 quod fieret si gloria differretur ab animabus. et per hoc
 parent illa tria. s; de possessione per sententiam. de dei
 magnificatione. et de corpōrum resuscitatione. De qua
 quare differat suo loco habetur infra.

asserū. Prima in duas diuidit. In p̄ma determinat q̄
 sunt attendēda in p̄fessione ex p̄e p̄fentis. In scda q
 ex p̄e audietis. vbi. Laucat aut sacerdos rē. Prima ps
 duas p̄inet. In p̄ma ostēdit q; p̄fessio nō debz esse dmi-
 nuta. In scda p̄e q; nō debet esse supflua. vbi. Sicut au-
 tem penitens celare nō rē. Similiter scda in qua deter-
 minat ex p̄e sacerdotis quid obseruandū sit duo conti-
 net. Primū est vt confessio teneat secreta. Scdm̄ p̄o vt
 nō absoluat alterius probianus. et hoc ibi tangit. Qd
 vero dictum ē. Et ita p̄ncipaliter duo rāgunf. scz q; cō-
 fessio integra d; esse et secreta.

39 a.ij. **O**ia criminalia semel saltē oportet i p̄fessione erip̄mi. Uidef hoc falsū. q̄ ad h̄ q̄ p̄nitio valeat nō oportet sigillatim conteri de q̄libet. imo iustificat i cōtritiōe de omnibus. ergo pari rōne videt de p̄fessione. R̄ d̄m q̄ nō ē simile. q̄ p̄nitio ē in cōspectu dei qui vno asp̄cū videt oia. s̄ con fessio ē in cōspe ctu hoīs. q̄ non p̄t plene nosce remoribū nisi au diēdo mortalia singula. Et itez p̄fessio fit ad eru bescētā. cōtritiō hō ad p̄t dete ctationē p̄ iusti ciaz. De cetero aut̄ int̄dit i col lectōe mltorum maloz. s̄ erube scētā i ex p̄tōe singuloz. b.ij.

40 Venialia. rē. Sufficit ḡnālī p̄fiteri nisi aliq̄ sint frequēter ite rata. Uidef non b̄n dicere. q̄ ite ratio nō trahit i aliud gen̄. q̄ q̄n tūcūq̄ iterent. venialia sūt. er go sufficit illa ge neraliter p̄fiteri sicut r̄ alia. R̄ d̄m q̄ p̄fessio / d̄ frequēter du / cit i libidīe r̄ cō / rēptū. ideo p̄p̄ / dubiū et vitian / duz piculū q̄n ei / metur p̄babit / aliqd̄ horum eē / veniale peccatū / p̄fite dū ē r̄ suffi / stare i generali / tare. nec oportet / ad singula descē / dere. si tū velit / descēdere lauda / bile est valde. et / vitile r̄ per necessariū volēti ascendere ad perfectionem

Determinat que sunt atten denda i p̄fessione ex p̄te p̄fite ntis. oñdens q̄ p̄fessio nō debet esse diminuta.

Post hec p̄siderandū est qd̄ p̄fessio illa vbi singula pec cata que q̄sq̄ fecit nō exp̄mun tur. Sane dici p̄t q̄ oia crimi nalia semel saltē oportet in p̄fessi one exp̄mi. nisi aliq̄ amēte exci derint. S̄ q̄ nemo delicta in telligit oia. generalit̄ saltē ea p̄fiteri q̄z memoriā nō habes. r̄ sic nihil celasti de scelerib̄ tu is. Venialia v̄o q̄ innumera bilia sunt. sufficit generalit̄ con fiteri. nisi aliq̄ sint frequēter ite rata. p̄fecti t̄m etiā illa exp̄ mere si vales. ideo q̄ q̄tidie ge neraliter fit p̄fessio i ecclesia p̄ venialibus. s̄ p̄ctis que q̄tidie admittim̄. r̄ p̄ illis mortiferis quoz noticiā nō habem̄. Uñ Aug. Clertatē dicit deo peni tens. q̄n nihil illi d̄ commissis sce lerib̄ celat. nisi qd̄ eisi volunta te celauerit. de ignozet. s̄ vita tem sibi dici vult ab eo vt veni am consequatur. S̄ v̄o men te aliq̄ exciderint. p̄fitef verita tem deo cū generaliter dixerit Deus q̄ nosti occulta cordis. r̄ opa meaz delicta a te nō sūt abscondita. q̄bus veniā largiaris p̄ccoz. r̄ hec est vitas p̄fitentis quā diligit deus. Uñ. Ecce eniz veritate dilexisti. hic insinuat

p̄fessio debito modo facta debet habere. xij. aditiones Un̄ vsus. Sic simplex humilis p̄fessio pura fidelis. Et frequens. nuda. discreta. libens. verecunda. Intel gra. secreta. lachrymabilis. accelerata. Fortis. r̄ accu lans. r̄ sit parere parata. Sufficientia aut̄ r̄ numerus harū cōditio nū potest accipi sic

Debet peccatū suū quia supbia est. ita nec humilitatis cā fate ri se reū illius qd̄ se nō cōmissis se noscit. q̄ incauta est talis hu militas r̄ peccatozē constituit. Uñ Aug. Lum̄ humilitat̄ cau sa mēuris. si nō eras peccatoz anq̄z mētireris. mētiēdo effici ris qd̄ vitaras. veritas in te nō est. nisi ita te dixeris p̄ctozēz vt etiaz esse cognoscas. Veritas aut̄ ip̄a est vt qd̄ es dicas. nam quō est vitas. vbi reḡt falsitas.

Determinat q̄ sunt attenden da in p̄fessione ex p̄te audientis oñdēs q̄ d̄z eē secreta.

Caveat at̄ sacerdos ne pec cata p̄fite ntū alijs p̄dat. alio quin deponat. Uñ Greg. Sa cerdos an̄ oia caueat ne d̄ h̄ijs q̄ ei p̄fite nt̄ p̄ctā alicui recitet. nō p̄p̄iq̄s. non extraneis. nec qd̄ absit. p̄ aliq̄ scādalo. Itā si h̄ fecerit. d̄ponat. r̄ oib̄ dieb̄ vite sue ignimol̄ pegrinādo p̄gat.

Debet q̄ nō d̄z absolucere alterius p̄ochianū.

Qd̄ v̄o dictū ē vt penitēs eli gat sacerdotē sciētē ligare r̄ sol uere. v̄t p̄rariū ei qd̄ i canōib̄ rep̄t. vt nemo. s̄ alit̄ p̄ochia nū iudicare p̄sumat. Sed aliō

barū cōditio nū potest accipi sic Quedā eni sunt cōditōnes que sunt r̄ debent eē in p̄fessione fm sui rectā q̄ntitatē. Quedā fm rectū ordinē r̄ so cietatē. Quedas fm rectam q̄lita tem. r̄ scdm̄ rec ram q̄ntitatē.

Et hoc tripliciter Aut̄ q̄ntū ad in regritatē. aut q̄ tum ad numero s̄iratē. aut q̄ntū ad diuturnitatē r̄ sic sūt tres ad itiones. s̄ q̄ sit in te gra. frequens r̄ accelerata. Si q̄ntū ad affoci ciationē. sic ba bere debet duaz so cietatē partū sez contritiōnis r̄ satisfactōnis.

q̄ntū ad contriti onē sit lachryma bilis. q̄ntū ad sa tisfactōnē sit pa rere parata. Uñ q̄ntū ad virtūz. r̄ sic fortis Quā tū ad qualitatēz aut ipsius cōfi tentis aut p̄fessi onis. Si cōfite tis. sic sunt q̄nq̄ ad itōnes. scdm̄ v̄iz rōnalē ē sim plex. fm cōcupi scibile d̄z eē libēf fm irascibile: u

Aug. de v̄bis apli.

Greg.

Aug. v. m̄l̄ de cō tra p̄ta glanos.

Psalm.

41 **I**n humilitatis causa fieri se reū. Uidef p̄rari um dicere Aug. in li. p̄fessionū. vbi dicit sic. Si quis a me v̄z iustus sim. R̄ q̄ nō. Sed p̄stat q̄ Aug. iu / stus erat. r̄ hoc ex humilitate dicebat. r̄ b̄n r̄ merito. R̄ d̄m q̄ fateri se reū vel iniustū ē duplicit̄. Aut p̄ ur reatus est iniusticia. sic simplr̄ p̄uar iusticiā. r̄ h̄ mo do nō d̄z se q̄s fateri reū nisi habeat mortalis cōscientiā Alit̄ mō ē fateri se reū r̄ iniustum. pur p̄uar iusticie per fectionem. r̄ scdm̄ hoc oñis homo potest se iniustū fa teri. scdm̄ illd̄ ysaiē. leuiz. vt p̄anus mēstruate vnuerse iusticie vie. Nec iustificat homo cōp̄atus deo fm Job

42 **H**oc modo Aug. dicebat se nō esse iustum. Et nota q̄ mltis. in sermone fidelis. r̄ in signo verecūda. et sic sūt quinq̄. Si in se p̄sideretur. sic debet esse pura. vt nihil intermiscat. debet esse nuda. vt nihil eclat. r̄ teneat q̄ r̄ ad circumstātiās. debet esse discreta. vt nihil addat. debet esse secreta. vt alijs nō noceat. debet esse accusato ria. vt seipsū punit. Et sic sunt tres ex p̄te qualitat̄is tres rōe ad iūct. q̄nq̄z ratione subicert. r̄ quinq̄z rōe sūt r̄ sic in vnuer so sunt sedecim. d. f. Sed aliud est favore vel odio. p̄rum sacerdotem contemnerē. r̄. Uidef hic male soluere. q̄ ex hac solucōe quilibz cui vult possit confiteri. dū modo nō cōtemnat p̄p̄s sacer dotem. Sed contrariū habetur in decretali. vbi dicit q̄ si ex causa vult accedere ad alium. p̄ctat p̄mo r̄ obtu

43

f. 2

44. Dat. xy.

near licentiā. qz alit non poterit solvere vel liga- re. 3. ddm qz il lud verbū augu stini intelligitur qz rū ad electioez sacerdotis. añ qz subdit alicui se subijctis z curā aie cōmittat. sz verbū Urbani post com misionē. exiūc em tenet ei cōfiteri. nec dz aliū nisi petat licentiā. Tñ in qnqz casibz bñ licentia petita p obtin-

est favore vel odio ppiū sacer dotē ptemnere. qd canones p hibēt. aliud cecū vitare. qd Ur ban^o facere mouet. ne si cecus cecū ducat ambo i foueā cadāt. Aut enim Urbanus scōs. Pla cuit vt nulli sacerdotum deinz

ceps liceat quēlibz cōmissuz al teri sacerdoti ad penitentiam suscipe. sine eius p̄sensu cui se prius cōmissit. nisi p̄ignozātia il li^o cui p̄sus p̄fessus ē. Qui xō cō tra hoc facere tēptaucrit. gra- dus sui piculo subiacēbit.

ra. Prim^o est si sit vagabūdus. Scōs est rēuēci aut domiciliū. Tert^o si pecca- uit vel offendit in aliena parro chia. Quart^o p̄ p̄ter sacerdotis

igrozantiā vel maliciā. qz est reuelator cōfessionis vel sollicitator ad malū. Ultim^o est in casu necessitatē vt si sit in articulo mortis. vel debeat intrare iustū bellū.

HD intelligentiā hui^o p̄ris fm duo que tangunt in lra duo p̄ncipaliter querunt. Primo q̄ritur de cōfessione q̄ritur ad modū. Secdo ho querit de cōfessione q̄ritur ad sigillum. Circa primū queruntur tria. Primo queritur vtz liceat aliquid peccatū in cōfessione omittēre. Secdo vtz liceat addere. Tertio vtz liceat aliēna peccata referre.

Questio i

Quā no liceat de cōfessionis omittēre ostēditur primo autoritate. Augustini in libro de penitentia. Laucar ne verecundia ductus diuidat apud se confessionē. vt di uersa diuersis velit manifestare. quod est se laudare et hypocrisis intendere. z semper venia carere. ad quā frustra sperat peruenire. Item ratione ostēdit sic. Con fessio ordinatur ad peccati cognitiōē. sed nunqz reco- gnoscit egritudine sufficienter qui solum peccatū vnuz nouit. cum homo multis egroet. sicut pater in medicu nis. ergo nō sufficienter peccatū detegit qui nō dicit vni sacerdoti peccata omnia que cōmissit. Item confessio ē ad peccatoris accusatiōē. sed cum peccatore se accusat de tribus peccatis z fecit decem. hoc ip̄o p̄cedit sacer doti se nō peccasse nisi ter. sed hoc ē falsitas z hypocrisis manifesta. g. rē. **I**tem cōfessio fit p̄pter absolutiōem absolutio autē sacerdotis signū ē diuine absolutōis. sed deus nunqz absoluit ab vna culpa quin absoluat ab om ni culpa mortali. g. absolutio sacerdotis aut nulla ē. aut est ab omni culpa. sed nō meret absolutio a sacerdote p̄cōz q̄ celat ei p̄cōm. g. nulla ē absolutio nisi cōfiteat sacerdoti vni omnia a quibz indiget absolutio. **C**ōtra. Omnes sacerdotes tenent locū vnus. s. christi. g. idē cōfiteri di uerlis cōfiteat omnia q̄ritur si omnia cōfiteatur vni. **I**tem cōfessio ē in remediū. g. nō debet fieri in scandaliū. sz possi bile ē qz penitēs cōfiteat p̄p̄o sacerdoti aliqd peccatū. quod scandalizabit eū. v̄pote si cognata sacerdoti fue rit et adultera. ergo v̄ qz possit p̄cōm hoc referre. et alia sibi dicere. z ita cōfessionē dimidiare. **I**tem aliqd cōfessus ē vni. r. z cōmissit. r. z oblitus duoz post recoz datur nō hñs copiā sacerdotis. iste fuit legitime con fessus de. x. ergo si non debet bis puniri p̄ eodē. sufficit nūc cōfiteri duo. ergo videt qz cōfessio possit dimidiari. **I**tem sufficit si q̄s cōfiteat sacerdoti p̄p̄o illud a quo p̄r absoluerē. sz possibile ē qz aliqd habeat casū vel pec carū a q̄ nō p̄r absoluerē nisi supior. g. sufficit qz minora cōfiteat vni. z peccatū illud cōfiteat maior. ergo videt **45** qz cōfessio possit dimidiari. **R**. ddm. qz in venialibz nō est vis. sicut non ē vis necesse ea cōfiteri. sic nō est necesse ea simul z omnia integre cōfiteri. Sed de mortali bus d̄r qz necesse ē oia cōfiteri vni sacerdoti. omnia inqz quoz ē memoz. z de quibz nō fuit als legitime cōfessus. **46** Et rēc voco legitime cōfessū qñ nihil interuenit quod

absolutiōē sacerdotis irritā faceret. qd est in iū. casti bus. z duo sūt a p̄re absolutiōis. Unus si non sciat. alter si nō possit. Unus p̄tra clauem scientie. alter p̄tra cla uem potētie. Duo a p̄re cōfiteas. Unus si sicte cōfitea tur. Alter si posit cōfessionem facti actiōem continens eius oblitiscatur. Si autē legitime cōfessus ē. nō oportet iterare nisi in vniuersali. si vero non. oportet qz oia dic car. p̄ eo qz sacerdos absolut ab omni culpa. aut nulla est absolutio. Nullus aut sacerdos intendit absoluerē penitēre ab eo qd sibi celat. ad hoc ergo qz cōfessio sit integra necesse ē qz omnia que simul habet in conscientia de quibus tenetur cōfiteri. vni sacerdoti dicat. alioqn sicut exp̄sse dicit augustin^o. p̄barur cōfessio itera. **47** Ad illud ergo qd obi^o qz omnes sacerdotes tenēt locū vnus christi. Dicendum qz verū ē. sed ita tenēt locū vnus qz si simul omnes. sed q̄libet p̄ se. z ideo qz vult cōfiteri sacer do ti ea inqz x̄p̄o. si recte cōfiteretur necesse ē qz omnia dicat vni qz si aliqd celat vni q̄ritur dicat aliq. q̄ritur ē in se media ton celatur. z ita x̄p̄o. **48** Ad illud quod obi^o de scandalo sacerdotis. Dicendum qz vbi rimetur scandaliū nō est con fessio dimidianda. sed licentia petenda. z si nō dat. su perior est adeūdus vel ali^o qz habeat ei^o auctoritatē. nā in tali casu licetā petere ē obtinere. **49** Ad illud quod obi^o dicitur de eo qui per absolutiōē omisit. r. cōfiteri. Di cendum qz sanum consiliū esset qz totū diceret sicut in p̄e dentibus tacitū est. tamē nō credo qz teneat dicere nisi i generali. nisi forte aliqd p̄cōz casum in int̄uenisset. Nā aliud dicere. est viā cōfessionis z solutis multū au ferre. cum multi cōfiteant aliqñ aliqd peccatū enome. quod deinceps v̄r aliqz sacerdoti dicerent. nec auctorita tes scōz hoc compellat dicere. qz hoc nō est cōfessionez diuidere. prima enī fuit integra. z secunda similiter. qz nō oportet hūc de alijs habere remozsum nouuz. nec no uam absolutiōē. iūmilit̄er iudicādū ē de reciduo. Ad illud qd obi^o de recurso ad superiōrē. Dicendum qz autē e currit p̄ absolutiōem a culpa. aut a pena p̄pter ei^o carione in vel irregularitatē. Si p̄pter absolutiōez a pena vel penali vinculo. sufficit qz cōfiteat illud solum. Si p̄pter absolutiōē a culpa. si superior non remittit ad p̄p̄m cōfessōē. sanū cōsiliū est si nō habet causā exeu santē nisi solā erubescentiā vel opiniōē fallā. qz omnia de qbus habet remozsū ip̄i dicat. z p̄ omibz illis genera lem absolutiōē z penitētiā suscipiat. Si autē aliquam excusationem habet. p̄babilem rōne eutus magis vult cōfiteri alteri. tenet totum interton reuelare. z peccatū illd qd supior ē cōfessus. z cetera alia. z sic nō erit p̄c̄f̄sio diuisa. z ille exiūc poterit ab omibz absoluerē. quoz niam si aliqua p̄c̄rā absolutiōni supiorum r̄leciuantur i quibz minores sacerdotes cū eis nō cōmunicat. h̄ magi factū ē. p̄pter taxatiōem pene. quā tali peccato supior debet sapienter insigere siue intingere p̄o culpa qz p

alio. 7 ideo si ralem culpā confessus est. 7 pena pro causa a superiore suscepit. potest illā cum alijs inferiori in regre confiteri. 7 ille absoluerit eum ab omni culpa. ita dumtaxat ut ille faciat penitentiam a superiore sibi inunctam. Et si tu obijcias q̄ iste qui adit superiorem. 7 vnicum m̄i vel duo alijs tacitis confitetur. videtur esse hypocrita 7 se laudare. dicendum q̄ verum est si m̄i. neret se sibi generaliter confiteri. tunc enim videtur ip̄s alia crimina nō habere. sed dum ostendit se specialiter pro illo vnicō aduenisse. 7 alium confessorē pro minoribus habere. 7 hoc accipit superior. nulla est ibi deceptio. Quis totum dicere sit maior perfectio.

Questio

ij b

Utrum liceat aliquid in confessione addere. Et q̄ n̄ videtur. quia Augustinus dicit in libro de penitentia 7 habetur in littera. Si causa humilitatis mentiris. et fieris quod vitaras. si ergo aliquis causa humilitatis accusat se amplius q̄ meruit. videtur ex hoc culpam currere. Item iniquis reus est qui accusat alium in eo in quo nō est culpabilis quātūcumq̄ faciat bona intentione. sed hic in confessione contra se testificatur. ergo si se accusat in eo in quo nō peccauit. videtur q̄ inique agat. Item nihil obijciendum est in iudicio manifesto quod nō possit manifeste probari. ergo pari ratione nihil imponendum est in iudicio penitentiali quod non possit per rectem rectum probari. reus autem est conscientia. ergo n̄hil dicendum est nisi de quo accusat conscientia. ergo 7c. Item confessio est ad dirigendum medicum spirituale. sicut cognitio carnalis infirmitatis est ad dirigendum medicum carnalem. sed ille facit errare medicum qui dicit se habere morbum quē nō habet. sicut qui dicit se nō habere quē habet. ergo sicut peccat ille qui dimittit. ita 7 ille qui addit. Contra. Greg. bonarum mentium est ibi culpam agnoscere vbi culpa n̄ est. ergo si potest 7 debet se homo accusare s̄m q̄ agnoscit se. 7 bona mens potest se magis culpabilem reputare q̄ sit s̄m veritatem. videtur q̄ magis possit se accusare q̄ sit in re. Item qui conteritur plus q̄ meruit. 7 satisfacit puniendo se vltra q̄ meruit. iustet laudabiliter 7 bene facit. ergo pari ratione q̄ se accusat vltra q̄ peccauit. bene facit. Item confessio est ad humiliationem confitentis. 7 hoc per accusationes. sed nemo potest se nimis humiliare etiam si se subijciat omnibus propter decum. ergo pari ratione nemo potest se nimis accusare. Item ponatur q̄ aliquod peccatum comisit quis de quo dubitat vtrum sit mortale vel veniale. quero qualiter debeat illud confiteri. 7 videtur q̄ sicut mortale. q̄ in dubijs securio pars est eligenda. alioquin si sicut veniale confitetur. discrimini se committit. sed possibile est q̄ istud peccatum nō sit nisi veniale. ergo potest veniale confiteri vt mortale. ergo ad confessionē addere ad se accusandum. **R.** ad predictoz intelligentiā prenotandum est. q̄ differt mentiri 7 falsum dicere. Mentiri enim est quādo aliud exprimit vox q̄ sentiat mens. etiam si per vocem verum dicatur in re. Falsum dicere est quādo vox discordat a re significata. Mentiri quidē quia semper importat abusum signi 7 obligationē hominis q̄rum ad vim intellectiā 7 exteriorē inter quas est discordia. semper malum est. 7 ita s̄m se malū q̄ nulla potest bona circūstantia vestiri vt bene fiat. sicut dicit Augustinus in libro contra mendacium. falsus vero dici potest frequēter et merito cum mens decipit 7 ita credit esse vt loquitur. sic dixit apostolus in hys pa-

ntiam profecturū. Roma. xv. Si ergo tu queras vtrū liceat addere ad confessionē. Respondēdū est q̄ aut tu loqueris q̄rum ad restitucionē conscientie. aut q̄rum ad conformitatem veritatis in re. Si q̄rum ad conscientiam. vt conscientia minus accuset 7 vox ampli⁹. sic est peccatū 7 mendaciū. 7 perditur confessio. meritū in qua debuit esse verbum verax. s̄m illud Ecclesiasticū xxxvij. ante omnia verbum verax precedat re. Verbum verax est quādo id exprimit lingua qd̄ sentit conscientia. Si autem intelligas de additione q̄rum ad rei veritatem. ita q̄ conscientia nō discordat a lingua. dicendum tunc q̄ talis additio esse meritoria. Qui enim in paruis se credit grauitur offendisse. 7 sic confitetur q̄si grauitur offenderit. multum absq̄ dubio proficit. Rationes igitur ad primā partem pcedentes concludunt q̄ nō potest nec debet addere vltra testimoniū conscientie. Rationes ad secundā partem procedunt s̄m q̄ in additione lingua consonat cum conscientia. 7 sic licet addere. quia nullum sit veritati p̄iudiciū dum simul coniungitur veritas mentis 7 oris p̄e humilitate cordis. 7 sic intelligitur istud Greg. bonarum mentium 7c. Similiter 7 sequens de contritione 7 punitione 7 additione. Posset tamen dici q̄ nō est simile de contritione 7 punitione 7 de confessione. quoniam confessio est actus veritatis 7 contra hunc nō potest aliquis dicere aliquid qd̄ non sit falsum 7 p̄iudiciū veritatis. nō sic est de punitione. quia iuste potest aliquis sustinere penā quā nō meruit. etiam propter gloriam dei. vel propter salutem proximi. vel in ampliore profectū sui. 7 hoc est abundantis iusticie. Veritas vero debet nec deficere nec supabundare. quia est rectitudo intellectus. 7 hec rectitudo est in diuisibilis. sed rectitudo voluntaris habet latitudines ideo plus 7 minus factum est iustū. sed nō plus 7 minus dicitur esse verum. nisi dicatur verius quod est durabilius. vt necessarium 7 p̄petuum. q̄ contingēs 7 momentaneum. **Ad** illud quod obijciatur q̄ confessio est ad humiliationem. dōm q̄ nō omni modo est ad humiliationē. sed per accusationē que veritatem debet habere p̄ncipium vel comitem ad hoc q̄ recta sit. Et nō sequit q̄ si humilitas nō habet excessum in reparatione. q̄ veritas nō habet excessum in locutione. **Ad** illud quod queritur de peccato dubio. dicendum q̄ sicut dicit Augustinus in. xv. de trini. nō solum est mendaciū dicere scienter falsum. sed etiam asserere dubium. quia lingua a corde discordat. Quādo ergo dubitat vtrum sit mortale. dicendum q̄ sicut dubitat ita dubitando debet confiteri. tamē debet conterri 7 penam sustinere ac si eēt mortale. 7 tunc mens assecratur. 7 in nullo veritati p̄iudicatur. 7 sic patet responsio ad obiecta. Illud tamen quod vltimo obijciatur ad partem oppositam q̄ facit mendicum errare. dicendum q̄ falsum est. quia aggravatio penitentie nō aggravat naturam sed alleuat. vbi sic ē in temporalī 7 corporali medicina. nocet enim si nō assit morbi materia. Sed ista est ratio. quia lingua discordat a conscientia. 7 illud p̄cipue erigitur in confessione one recte 7 ordinate facta.

Questio

ij

i

Utrum in confessione liceat aliena peccata referre. Et q̄ sic videtur. Necmie. j. ego 7 dom⁹ patris mei peccauimus. 7 similiter in oratione Danielis. ergo si recte confitebatur. videtur q̄ nos similiter facere deberem⁹. Item ex charitate potest 7 debet quis proximi peccata desicere. 7 ex charitate nō solum pro suis veritatem pro-

a peccato absoluti. et tunc sigillū confessionis claudit oē qd dicit sine a peritione. Aut ita qd nō vult a peccato de sistere. vti si reuelat. pposituz perturandi vel occidendi hominē vel aliqđ tale. et tunc nō tenetur sub sigillo confessionis claudere. sed tunc potest dicere et qui potest prodesse et nō obesse. Sed quis istud videtur dici probabiliter. tamen cum mandatumz institutio de omī culpa dicat generaliter. et penitens peccatū suum nō tan qđ homini sed tanqđ deo reuelat. et nesciat sacerdos vtz ille verum dicat an eum seducat. nisi mani estū fuerit p illam personā. nō debet manifestare psonam illam. ppter hoc sigillū confessionis diligentissime est. custodiēduz ppter scandalum ne penitens retrahat a confessione. Propter qđ etiam miraculum magnū in quadaz nauī contingit vt narratur de quodam qui peccata sua publicē confessus est in mari. et postqđ vtrum est ad portū nemo nouit qđ dixerit. vnde sacerdos taliter debet noscere qđ si nō audierit. et quasi nō nouerit. et ppter hoc dicendum qđ sicut dicit Greg. et habetur in lra p nullo scā dalo est confessio reuelanda. Ad illud ergo qđ obijci tur de iuramento. ddm qđ secure potest dicere nescio. nec perturat. quia iuramentum nō obligat illum ad dicendum nisi illud qđ nouit vt homo. nō vt deus. quia supra deum nullus est. vnde p nullo pcepto obediētie. p nullo iuramento vel periculo debet illud dicere. Ad illud quod obijci tur de heretico. dicendum qđ debet tacere. nec per illā cognitionē aliquid dicere specialiter. potest tamen sine reuelatione confessionis superiori dicere. Tigila sup oues. quia lupus est in grege. Si probabiliter videt illum qui confessus est veruz dixisse. et periculum ouium imminere. potest etiam et debet esse sollicitus sine reuelatione confessionis quomodo fecit. et gregi dnico pvideat. et tunc domino suo et etiam cōfiteat fidem quam debet seruat. Ad illud quod obijci tur de presbytero. dicendum qđ presbyter debet dissuadere ei qui est confessus. et similiter decanus clericus. et si ille perat debet differre. et nisi ille cogatur p superiorem vel per scādalum populi. nō debet nec matrimoniu tale benedicere. nec clericos presentare. extūc autē potest. quia nō ipse facit sed ecclesia. ecclesia iudicat p m ea que exteriū sunt. Consilium tamen est qđ et sacerdos et decanus faciant per vicarium. tum ppter confusionem illorum occultam. tum etiam ppter criminis horrorem. si tamen ipse faciat. nō credo qđ peccet. Ad illud quod queritur de subdito qui nō vult a culpa cessare. ddm qđ superior debet ei persuadere voluntariā confessionem. et qđ ipse perat absoluti ab onere officij. Qđ si nō vult nō debet eum absoluerē. sed debet eum sustinere nisi sit talis religio in qua subditi possint transmutari vt transferri sine diffamie nota.

Questio .iiij. m.
Utrum confitens possit sacerdotē licentiarē. Et qđ nō videtur. quia ad celandum confessionē arrat p mandatum superioris. s. pape. sed inferior a mandato superioris nō potest absoluerē. ergo nec ad contrariū mandatu licentiarē. Item sigillum confessionis institutū est nō soluz ppter vitandum scandalum confitentis. sed etiam ecclesie totius vnitatis. ergo quā rucunqđ cōfiteus velit. si reuelat. p iudiciuz totē ecclesie facit. ergo nō potest ab eo licentiarē. Item sigillū istud institutum est ppter scādalum vitandū. sed si quis reuelat p licentiam. potest suscitare idem scandalum qđ sine licentia. qđ confitens penitere possit de licentia rone. et imponere sacerdotē

confessionis reuelationē. et cum habeat iudiciū p seipso possit idem scandalum conitari qđ et sine licentia. Item si licentiarē possunt. ergo cum mali et impij sacerdotēs possent pretendere licentiā sibi datam. videret tunc qđ hoc pallio confessionem impune reuelare possent. s. b est inconueniens. ergo etc. Contra celatio confessionis est in fauorem confitentis. sed quilibet potest cedere iuri suo. ergo potest confitens dare licentiā reuelandi. Item qđ p dicitur p seipm. potest p sacerdotē aliū sacerdoti reuelare. ergo et per ipm aliū reuelare. Item quod dicitur homini vt homini i casu vtili. potest et debet ab eo dici. sed cōfiteus qđ dicit cōfessori vt deo potest dicere vt homini. ergo potest dare licentiā reuelandi aliū. Item constat qđ superior potest mittere ad inferiorē. et autoritate absoluerē ab aliquo peccato enormi et pberē. sed b nō possit nisi possit p voluntatē cōfiteus p seipm aliū reuelare. s. etc. R. ddm sicut dicitur ē sacerdos nō debet ppter duo. s. qđ nouit solū vt dō. et itez ne populum scādalizet vel etiā ipm cōfiteat. et qđ cōfiteus potest facere qđ ipse nouit vt homo. qđ facit eum nunciū. potest eū licentiarē in casu in qđ nō timetur piculum scādalī. sicut ostendūt rōnes secūdo inducē. vbi autē piculum scādalī formidatur. qđ rucunqđ penitēs licentiarē sacerdotē. nō debet sacerdos assumere. Tunc autē potest mittere piculū scādalī. qđ pbabiliter possit conijci qđ sacerdos confessionem suam reuelauit. Unde si dicat. qđ aliū referat peccatū. debet ipse sacerdos penitentem suum cōstituere non se nunciū facere. et sic vitatur scādalum et nō rumpitur sigillum confessionis. Et intelligatur hoc cum illa generali suppone. qđ peccatū alicui nullū ē manifestandum nisi ei qui possit prodesse nec vclit obesse. vrelligatur etiā hoc de peccatis proprijs non de alienis. nam aliena peccata dicere non potest. neqđ debet penitēs alicui cōmittere. nisi forte in casu in quo ipse debet et dicere. et melius p alium qđ per se potest bonum illius procurare. semp adhibita cautela vt ex hoc nō scādalizetur ecclesia. et sic parent obiecta.

Questio .iiij. m.
Utrum sciens aliquid per confessionem et per aliaz viam teneat celare. Et qđ sic videtur primo p quandaz decretalem Innocentiū de penit. et remiss. Qui peccatū sibi in penitencia detectum psumpserit reuelare. nō solum a sacerdotali officio deponendum decernit. vcl rumeriam ad agendum penitentiam in artum monasteriū detrudendū. ergo si aliqđ nouit aliquod peccatū p confessionē. qualitercunqđ illud nouerit. aliter nō videtur qđ possit illud idem p confessionem de regere. Item confessionis sigillū vt supra pbatū est nullo pacto est infringendum. sed tunc infringit quando confessio reuelatur. impossibile autē ē reuelari hoc peccatum aut dicitur in confessione quin reuelatur confessio. sed confessio nullo modo est reuelanda. ergo nec illud peccatum et potest fieri talis syllogismus. Nulla cōfessio est reuelanda. hoc peccatū est confessio vel pars confessionis qđ dupliciter nouit. ergo etc. Item talis qui scit p confessionē et p alia viā nouit vt homo et vt deo. Si inqđ tum nouit vt dō tenet tacere. inqđntū vt hō potest dicere et qui potest prodesse. ergo iste due oppositas habet cōditiones. quando cunqđ autē opposita sunt circa idem. necesse est qđ alterum vel vtrunqđ cadat a sui proprietate. si qđ maius dominatur supra minus. et dominando vincit. et cognitio qua cognoscit per modū dei simpliciter maior est. ergo videtur qđ illam tenetur sequi. et ita celare. Item sigillū confessionis ita arte institutum

est propter scandalum. et ne mali sacerdotes maligna/ri possint. et fideles p hoc a confessione retrahat. Sed si ita esset qd posset aliquis reuelare qd per aliam via no uir. quilibet sub hoc preterito posset omnia vel pro ma/ gna parte reuelare. dicens se aliter nosse. et sic nullus ma/ lus posset conuinci nec vi malicia deprehendi. Item si gillum confessionis ita annexu est confessioni. ut quicun/ qd confessiones audit hoc ipso qd audit se obligat ad secre/ ti habitacione. sed si tu scires aliquid et postmodu pmit/ teres referenti illud qd nūq illud diceret. teneretis oi/ no celare. tunc ergo videt sibi qd tenet celare illud qd ali/ ter qd p confessione nouerat. Contra hoc arguit sic. et sup/ pono hic quinqs q sunt p se nota. Prima suppositio est qd nihil statndū est neq seruandū in quo fiat p iudiciū/ veritati. Secda est qd fraus et dolus nemini dz patrocini/ nari. Tertia est hec qd nullus p aliquo tenetur mentiri. Quarta est hec. nullus scienter reddit se impotentē ad id qd tenetur sine peccato mortali. Quinta est hec. ni/ bil dz statui nec seruati. vñ innocēs possit rōnabiliter/ accusari et condemnari. et aliq de peccato scandalizari. Et pma arguo sic. Nihil seruandū est in quo fiat p iu/ dicitum veritati. Sed aliquis sacerdos pōt in causa te/ stificari. ut pōt qui cum alio vidit furem. vel aliqd si/ mile. cuius restitucionem subtracta latebit hiras et regna/ bir fallitas. si g talis confessione de culpa audiat. et hoc ipso restituci nō velit. fit p iudiciū veritati. qd si hoc nō/ debet fieri. nō obligat ad tacēdum. Et secda sic. fraus et dolus nemini dz patrocinari. sed aliqd peccato/ scies se esse reum et accusatōe dignū. hoc solo cōfitef ut os sa/ cerdotis claudat. si q claudit. ac p hoc remanet impuni/ tus. fraus et dolus sibi patrocinant. ergo si hoc ē incon/ ueniens. patet rē. Et tertia sic. Nullus pro aliq tenetur/ mentiri. sed iste qd nouit aliter qd p confessione nō pōt dice/ re nescio qm mentiaf. qd nouit ut hō et ut de. si ergo iu/ rauit veritate dicere. tenet qd nouit ut hō reuelare. cu/3 ad hoc iuramētū posset ipz artare. Et quarta sic. esto qd aliqd teneat accusare primū apud plarum. tū ex man/ dato diuino. tum ex mādato plari sui. iste vidit eū pec/ cantē. et audiuit eū cōfitef. si ergo tenebat ex visu dice/ re. et ex auditu confessionis reddidit se impotentē. ergo qm/ audiuit ei? cōfessionē peccauit moraliter qd nullo mō/ videt pbabile. Et quinta sic. Nihil dz elari vñ nocēa/ possit rōnabiliter cōdemnari. sed ita est in proposito si/ tenet celare qd alias nouit. ergo rē. Probatio. Ponaf/ casus qd quattuor vadant p viam. vnus peccat in cōspe/ ctu omniū. vñ accusandus est corā prelato et punitus/ confitetur vni de tribus. Duo aliq accusant illū qui pec/ cauit. et restitucant contra eum. et ad maius rōbur testi/ monij aduocāt tertiu. Tertio pōt p qd dicat illi euz/ accusant nisi dicat tanq̄ fautor: sit in aliena culpa. et p/ latus rōnabiliter punit ipm ad duoz testimoniu de in/ obedientia. si ergo totū iniquū est. videtur qd nō tenet/ celare. Si tu dicas mihi qd sacerdos debet confitenti p/ testari qd nō accipit sub sigillo confessionis. Contra qro/ quando. Aut anteq̄ confiteatur. aut postq̄ confessus/ est. Sed ante nō tenetur. quia nescit quid velit sibi di/ cere. Si postq̄ confessio audita est. hoc nihil est. quia/ ex quo confessio facta fuit. sigillum habuit. ergo per su/ am protestacione nō potest infringere. Et iterum. qui/ liber sacerdos posset dicere confitenti nolo illud sub si/ gillo accipere. Pererea esto qd oblitiscatur illud dice/ rere. et habeat in corde q̄uis nō in ore. videtur qd idem/ 64 debeat occidere. ¶ Dicendū qd triplex est hic modus

dicendi. Dicunt enim quidam qd ex quo aliquis scit ali/ qd p confessione. q̄liter cūq̄ sciat. et qm cūq̄ sciat illud vñ/ pōt reuelari. qd nō pōt tale qd reuelari cū sit p confessione/ nis qm fiat sigillo confessionis p iudiciū. quod maxime et/ pōt pue seruandū ē integrum. ¶ Ad obiecta respondēt/ sicut supra tacuimus. qd si videatur generari p iudiciū/ vñ sequi malum. nō debet recipi sub sigillo confessionis/ sed cum protestacione qd nolit tenere secretū. Et si ista opi/ nio pia videat. p eo qd multū tribuit sigillo. s. confessionis/ tamē posset ducere in magnū periculū. qd fieret hīrtat/ et innocētie et obedientie p iudiciū. et fraudi p iudiciū/ patrociniū. sicut ostensū est. Et stat qd sigillū confessionis/ institutū ē ad vitandū scandalū. veritas autē p p scan/ dalū dimittenda nō ē. Et itez illa protestacio non facit ut/ possit reuelare. qd alias tenetur celare. Et itez si aliqd/ audiuit confessione alicuius. et ille de illo peccato sit infa/ mis. nunqd fracto sigillo dī si de hac materia cū aliq/ bus loquit. hoc videt nimis durū et impiū. Et ideo ē se/ cūda positio qd videtur esse rēperatio. qd confessione claudit/ os respectu cognitionis pcedentis. nō respectu sequen/ tis. Et ratio huius ē. quia ille qui prius nouit. et in con/ fessione recipit. os sibi claudit respectu pcedentis. sed non respectu sequentis. Sed hec positio minus ē/ rationabilis q̄ prima. q̄uis videatur magis sobria. ¶ Primū. qd ex hac positioe ita generat veritati p iudiciū/ cium. sicut ex prima. Alterius dicit qd sigillū confesio/ nis potest omnem cognitionem antecedentē claudere. et post cognitio supueniens potest illud aperire. Si ei/ confessio ideo clauderet prius scitum. qd reuelare scitum/ est frangere sigillū. cū illud cōtineat sub sigillo. quomō/ cognitio sequens dabit potentia loquendi vel manife/ standi illud quod sub sigillo erat clausū. Aut si reuela/ re quod post scitum in q̄rum post scitum non p iudiciū/ confessionis sigillo. quare reuelare prius scitū. cū vñ/ idem possit sciri p visu. deinde per confessionem. qd/ didicit per aliorum reuelacionem. Et ideo est tertia? modus/ dicendi magis consonus veritati et rationi q̄ illud/ quod scitum duplici via. duplici cognitione scitur. et si/ cur duplici cognitione scitur. ita potest homo oblitiscere/ vnum modum sciendi et memorari alterum. sicut patet/ quia aliquando oblitiscitur homo se vidisse et recorda/ tur se audisse. vel oblitiscitur se audisse per relatōem/ et meminit se audisse in confessione. Et sicut duplex est/ scientia siue modus sciendi. sic duplex est modus reuelandi. nec vnus p iudiciū/ alteri. ut si quis dicat. ego/ vidi. vel dicat. ego in confessione didici. nec vnus mo/ dus alteri p iudiciū. et sine sigilli fractione et p iudiciū/ cio. et absq̄ p iudiciū/ veritatis potest quod scitum est/ per confessionem et per alium modum reuelari. ita ra/ tionem qd modus sciendi per confessionem semper mane/ at in occulto. Quia tamen posset ex hoc scandalum ge/ nerari. maxime apud penitentem et apud alios. credo qd/ de bono et equo magis debet celare q̄ vnus alius. et/ ideo propter vitandū scandalum penitentis debet ei/ protestari in confessione qd non debet illud celare. non/ quia illa protestacio acquiritur reuelandi. sed quia/ proximo aufert rationem scandali. Debet etiam per/ mittere se cogi ad dicendum. cogitur autem siue quia/ veritati generatur p iudiciū/ cium. siue per mandatum. et/ cūc pōt dicere absq̄ omni remorsu. cum magna eniz ma/ ruitate reuelandū est alienū peccatū. etiam vbi nō est/ annexum cōfessionis sigillū. et hec positio rōnabilior/ et securior videtur. et iuris perit in banc magis consenti/

- 65 **tiunt.** Ad illud qd obf de decretali. ddm q loquitur de reuelaroe peccati carenus quate p p fessione scru e. vnde graue imponit pena. in q pena dicitur qd debet intru di in monasteriu arum. 7 hoc intelligitur no quia col gat ad emittendum voru. sed quia pro tanto crimine col pellit ad pperue puniendum. Ad illud qd obf q nul lo mo p fessio est reuelanda re. ddm q ibi est sophisima fm accidens. p eo q isti peccato inquantu reuelanduz extranea est cofessio. cu eni duplietec sciatuz. sedz vnu modu reuelari pot 7 dz. fm aliu no minime. 7 ideo pu mu qd pponit e falsu. q no pot b pccm reuelari qn re /
- 67 **uelet p fessio.** Ad illd qd obf q iste cognitioea habet opoem 7 gradu. ddm q vtz e. q gradu habet. sz in no bnt opoem p eo q scdm diuersas vias sut. vnde idem pot esse scitum 7 creditu. sic in pposito e intelligenduz.
- 68 **Ad illud qd obf q malis auferenda e occasio malig nadi.** Ddm q nunq omno p malis claudi aditus ma

lesaciendi. nec adeo debet claudi q ex b claudat bonis via recte agendi. nec debet claudi adit vni malo vt agi arur alteri. 7 id ro illa no cludt q illud qd duplietec est cognitiu necessario opteat eclari. Ad illud qd obf 69 q p mittit habere secretu cu audit. vtz e ipam cofessioe ne. 7 illud eaten q tenus sic scit. alr no p mittit. sz etiaz p mittit. vbi veritas vel obediencia p egerreuelari qd p alia via sciret. q illud solu reuelari pot. pmissio vel iuramentu nullu esset. Unde si vidissem primu peccatez tali peto qd reueor dicere supiori. si iuram sibi no dicer no absoluo. imo dicere oportet. 7 facienda e pnia d p iurto p eo q iusticia iurauit. 7 sic patet totu. Et hoc etiaz qd dem e no dz sacerdos sumere audacia reueladi 7 loqn di de facili de eo qd p cofessione nouit. p eo q p fessiois sigillu adeo e custodiendu. vt no solu vtz fractio. imo etia dignu est vt tollat de hoc omnis suspicio. ne in con temptum veniat sacramentum confessionis.

Distinctio. xxiij. Offendit quantum confessio nis contemptus obsit.

Quinq; multis auctoritatib; sup sit assertum. re. In pteula pcedenti egit mgr de vilitate cofes sionis recte face. in hac parte agit de dano co / fessionis omisse. Unde querit. vtz ppter omissione co fessionis redeat pccm dimissa. Et habet bec pars qruoz pccas. In pma mouet questione. In secuda pot vna opinionone cu sua pfirmatione. ibi. Qui vo dicunt pecca ta dimissa. re. In tertia soluit q vident facere ptra pdi

era roem. ibi. His auctoritatib; innititur. In qra po nit aliam opinionone. ibi. Sed q ablonu videt vt pccm re. vbi ponit alia opinionone min pparam. Post pte dicta restat inuestigare. Nec e vltima ps butus pars. in qua agit de penitencia fm q habet ronem signi. q fuit diuisa ptra totam ptem. Sur aut in hac pte due ptecu / le fm duplici opinione qua ponit qd sit i pnia signu 7 qd signatu. Pma ponit ibi. Post pdicta consideran dum. re. Secudam ibi. Quidam aut dicunt pterioram penitentiam.

Querit vtz ppter omissione p fessionis redeant peccata dimissa.

Greg. Ex dicit euagelic; pstat. q; si ex cord n dimitti qd i nos delinq; 7 b rursuz exigit qd ia nob p pnia dimissuz fuisse gau debam. Itē aug. dic ds. dimit te. 7 dimitte tibi s ego pus di misi. dimitte v postea. Ma si n dimissis. reuocabo te. 7 qd di misera replicabo tibi. Itē q di uini bnficij oblit suas vult vin dicare iniurias. n solu d futur; pccis venia n merebit. s etia p terita q ia sibi dimissa credebat ad vindicta ei replicabunt. Itē Beda. Reuerrar i domu mea re. Timed e ille versicul; n ex poned. ne culpa qua i nob ex tincta credebam. p incaurela nos vacare opprimat. Item. Quēctiq; ei p baptisma siue p uitas herica seu cupiditas mu dana arripueit. moy oim pster net i ima vicioz. Itē aug. Redi re dimissa pccm vbi frafna chari tas no e. aptissime dñs i euage lio docet. i illo suo a q dimissuz dñs debitū petijt. eo q ille pfer uo suo obitu nollet dimittere. Soluit que vident facere co

nuit q no solum pccm q fec hō p baptismu. sz etia originalia repu tabunt ei ad pe nā. Contra videt falsuz dicere. q originalia e a na turali origine. sz aliis no bis p nasci carnalit. g no p originale iterari. Itē origi nale n e ab vno nisi vna. g male dicit q redeūt ori ginalia plr. Itē q vtz silt possit dicit q redeūt ve nialia. p. ddm q i originali duo sūt. s. carētia de bite iusticie. 7 vl teri pntas. no fiat vis vtz ista duo differat fm rē. Rōne pmi p. uat a visioe dei. sz rōe scdi frequ ter i malu trahit rōne vtriusq; di ctur quodam modo redire. q.

Greg. in omelia q dant.

Beda su per Luca xi. cap.

Oppositio tra eos.

Bath. xvij.

DI-XXII

Quinq; multis auctoritatib; su pra sit assertu in xa corz bis cōtritione peccata dimitti ante cō fessionem vel satisfactionez. ei etiam q aliquando in trimen relapsurus est. queritur si post cordis contritionem confiteri contempserit. vel in peccatuz idem vel simile reciderit. an peccata dimissa redeant. Liius questionis solu tio obscura est perplexa. alijs afferentibus alijs econtra negantibus peccata semel dimissa vlte rius replicari ad penam.

Ponit vnam opinionē cum sua confirmatio ne.

Qui vero dicunt peccata dimissa redire sub ditias se mununt testimonijs. Amb. ait. Donate inuicem si alter in alterum peccat. alioquin deo repetit dimissa. Si enim in his contemptus fue rit. sine dubio reuocabit sententiā per quā mise ricordiaz dederat. sicut in euangelio de seruo ne q legitur. qui in conseruū suū impius deprehen sus est. Item Isa. Meq; seruuz tradidit deus tor toribus quoad usq; redderet vniuersum debitū

1 a Non solu peccata q post bap tismū re. In /

qz no solu peccata que post ba ptismū homo egit reputabūt ei ad penā. s etia originalia q i baptismo sunt ei dimissa. Item

Bath. xvij.